Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 37 (14059) | 1973 оной февралиин 13, вторник | Сэн 2 мүнгэн

КАПИТАЛЬНА БАРИЛГЫН ТҮСЭБ ЗААБОЛ ДҮҮРГЭХЭ

1972 оной туршада манай республика дотор нилээд ...э барилганууд бэелүүлэгдээ. Хото городуудташье, хү... нютагуудташье. колхоз, совхозуудта болон аймагуу... түбүүдтэшье бүтээгдэhэн элдэб барилгануудые тоо... ...хо болоо hаа, захагүй олон. Соёл культурын ордо... ...уд, клуб болон библиотекэнүүд, hургуули, больница, ...үбүүдэй эмхи зургаанууд, арад зоной эрилтэ хангаха ...бинадууд — нимэ барилганууд жэлhээ жэл бүхэндэ ...айда олошоржо байнхай.

Хүдөө нютагуудта, колхоз, совхозуудта барилга хэдэг «Бурятцелинстрой» трестын барилгашад 1972 оной тур... ...да бага бэшэ юумэ хэhэн байна. Тэдэнэр подрядаар ...эхэ хүдэлмэринингөө жэлэй түсэб 101,4 процент дүүр... Түсэбhөө үлүүлэн 4823 дүрбэлжэн метр байрын гэр ...югдоо, мүн 1015 толгой эбэртэ бодо малай, 2400 ...ой хонидой байха байра баригданхай. Ажалай бүтээ... 6,6 процент ехэ болоо.

Тиигэбэшье барилгын эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ, ...игаа капитальна барилгада ехэхэн дутуу дунданууд, ...уу эндүүнүүд тохёолдоно. Шухала удха шанартай ...он барилганууд ашаглалгада үгтэхэ болзор соогоо ...гүй. Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшынь хоёр жэлэй ...шада ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдаhан гол ба... ...нуудай түсэб мнил 80 процент дүүргэгдэhэн байха ... Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар табан жэлэй ...рнаар хараалагдаhан ургалта туйлагдаагүй.

1972 ондо подрядаар хүдэлмэри хэдэг 43 организа... ...аар 22-нь барилга-хабсаралгынгаа хүдэлмэриин ...б дүүргээгүй. Бүхы дээрээ 17,8 миллион түхэригэй ...мэри хэгдэнгүй байшоо, тэрэ тоодо Буряадай ба... ...ын управлени — 7,4 миллион, Гусиноозерско ГРЭС-... барилгын управлени — 3,6 миллион, барилга-хабса... ...ын 834-дэхи поезд — 1,3 миллион түхэригэй хүдэл... ...хээгүй байха юм.

Тэрэшэлэн «Бурятцелинстрой» трестын барилгашадай ...д бүтээгээгүй юумэнүүдые тоолохо болоо hаа, үсөөн ...байха. Трест капитальна барилгынгаа жэлэй түсэб ...и 67 процент дүүргээ. Хяагтын аймагай Хираанай ...раар аргалдаг больница, Сүхын арhанай завод, со... культурын байшан, Бабушкинай оёдолой фабрика, ...гэй зүйлнүүдые бүтээдэг фабрика ашаглалгада ...и үгтэхэ зэргэтэй байhан аад, үгтөөгүй. Гадна арадай ...рые хамгаалгын, гэгээрэлэй, соёл культурын олохон ...и зургаанууд баригдахаар хараалагдаhан аад, жэл... ...жэл бүхэндэ шахуу баригдангүй үлэшэнэ. Мүн баhа ...а-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ сэн хям... ...улха талаар хараалагдаhан түсэбтэ даабариншье ...и дүүргэжэ шаданагүй.

Зарим министерствэнүүд капитальна барилгада хүсэд ...ралаа хандуулнагүй. Энэ талаар түсэбөө дүүргэхын ... тодорхой хэмжээнүүдые абанагүй. Подрядаар ба... ...и хэдэг эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда ...и эрилтэ табигданагүй. 1972 ондо нютагай промыш... ...ностиин, мүн эдеэ хоолой промышленностиин мини... ...ствэнүүдэй хүдэлмэридэ илангаяа ехэ дутагдалнууд ...алдоо. Жэшээлхэдэ, нютагай промышленностиин ...истерствын капитальна барилгынь түсэб дүүргэгдээгүй. ...ад оронойнгоо ойн баярые ажалай амжалтаар угта... ...тулөө ажалшадай дунда социалис мүрысөөнэй үргэ... ...дэлгэрээд байхада нимэ таhалдалда орохо гээшэ, ...нөөр хэлэхэдэ, эшхэбтэр байна. Теэд энэ таhалда... ...ашадань бүри унжагайруулангүй, харин түргэхэн ...дүүлхэ гээшэ министерствын тон шухала зорилго ...о. Эндэ Буряадай барилгын управлениин, «Бурят... ...строй» трестын хүтэлбэрилэгшэдhээ нилээд ехэ юу... ...дулдыдаха байна.

Буряад оронойнгоо ойн баярай жэлдэ али бүхы түсэбөө ...татайгаар бэелүүлхэ, түсэбөөр хараалагдаhан бү... барилгануудые, илангаяа капитальна барилгын түсэб ...ол дүүргэхэ гээшэ барилгын эмхи зургаануудай шу... ...шухала зорилго болоно. Тиигэхын тулада барилгын ...а техникэ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ. түрүү дүй ...онол арга, технологи барилгада үргэнөөр нэбтэ... ...ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ гээшэ ехэ уд... ...анартай. Сэхыень хэлэхэдэ, манай республика дотор ...дүршэлөөр баян, габьяата ажалаараа суурхаhан бри... ...уд, барилгашад олон. Тэдэнэр барилгын оньhон ар... ...садөөр шудаланхай. Тэдэнэй баян дүй дүршэл, онол ...гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзөөд, бүхы барилгашадай ...барн болгобол, барилгын хэрэгэй урагшаа ехэ түр... ...р дабшахань лабтай.

Барилгын эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ тохёолдодог ...у дунданунудые үндэhөөрнь усадхаха гээшэ ехэхэн ...шанартай. Ямар тиимэ дутагдалнууд бэ гэхэдэ, олон... ...арта барилгын шанар хангалтагүй гү, али муу бай... Больница. hургуули, клуб, байрын гэр гэхэшэлэн али... барилганууд шанар муутайгаар бариха гээшэ гэмтэ ...ал гэжэ тоолобол, алдуу болохогүй гэжэ hанамаар. ...юрэдөө, малайшье байра яахадаа муу шанартай... баригдаха болоо юм. Иимэ ушарнуудые тоолохо ...hаа, олон байха. Теэд эндэ зэмэтэй хүнүүд тушаа ...шье тодорхой хэмжээн абтанагүй. Барилгын ...риалнууд гам хайрагүйгөөр гаргашалагдана, үрилтэ... ...эр ороно, заримдаа хулгайлагданашье. Иимэ ушар... ...ай эрид шангаар тэмсэхэ шухала. Нэгэшье кило... ...металл, цемент, нэгэшье метр барилгын модон ...үрилтэдэ орохо ёhогүй. Барилгын материалнуудай ...рамм бүхэнэй түлөө тэмсэхэ. Алмалта, алмалта, ...юумэндэ алмалта! Асуудал иимээр табигдаха зэр...

...hаа нэгэ дутагдал юуб гэхэдэ, барилгын өөрынь үнэ ...эхэ байhан зандаа. Энэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ. ...талгаануудайнь нэгые зааха болоо hаа, барилгын ...риалнууд ехээр үригдэнэ. Зарим барилгашад ме... ...шье, цементдэшье, модо болон хирпичэдэшье hа... ...хайша хэрэгээр хандана, алмалта хэхые оролдо... Барилгын зэмсэг, алибаа техникэ болон машина ...багатайгаар хэрэглэгдэнэ. Эдэ бүхы дутуу дунда... ...ые ойрын саг соо усадхаха шухала. Манай барилга... ...а эрхим hайн шанартайгаар, хямдаар, түргэнөөр ба... ...арга боломжо дүүрэн бии. Имагтал эдэ арга болом... ...удаа hайнаар хэрэглэжэ шадаха шухала.

...ээд барилгашад! Барилгашан гээшэ ехэ хүндэтэй ...эл байhаниинь элитэ. Гэр байра, hургуули, боль... ...үхибүүдэй гү, али соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануу... бариха гээшэ ямар ехэ хүндэтэй, алдар солотой, ...зондо аша туhатай, арюун hайхан хэрэг гээшэб! Ба... ...шан нэрэеэ бүри ехээр алдаршуулха зорилготойт.

1973 он хадаа юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы удха ...ртай жэл байхаhаа гадна, харин манай БурАССР-эй ...улагдаhаар 50 наhа гүйсэhэнэйнь ойн баярай жэл ... Баригдахаар хараалагдаhан юумэнүүд ехэ. Рес... ...ынай арадай ажахыда тон ехэ удха шанартай ...ануд хэгдэхэ байна. Эндэ барилгашадай габшагай, ...сотой хүдэлмэриhөө ехэ юумэн дулдыдаха байна. ...ашад бага бэшэ социалис уялгануудые абанхай. ...жэлэй шиидхэхы жэлдэ, республикынгаа ойн бая... ...жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиhээ габшагайгаар ажаллаха, ...уялгаа заабол дүүргэхэ гээшэ барилгашадай нан... зорилго болоно.

...hайн шанартайгаар, хямдаар, түргэнөөр — ба... ...шад саашадаа нимэ уряа доро ажаллаха болоно.

ШИИДХЭХЫ ГУРБАДАХИ ЖЭЛЭЙ ЭРШЭ, ДЭЛИСЭ, ШАНАР

УЯЛГА АБААЛ hАА—ДҮҮРГЭ

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ ТУГ ҮРГЭГДЭБЭ

Иимэ гаршаг доро манай газетэдэ аймаг соогоо социалис мүрысөөндэ эрхимлэhэн түрүүшүүл hара бүхэндэ харуулагдажа байха. Эдэ түрүүшүүлэй хүндэлэлдэ олохон аймагай центртэ «Ажалай алдар солын туг» үргэгдэдэг, түрүү коллективүүдтэ КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг байна.

Мүнөөдэр январь hарын дүнгөөр Бэшүүрэй, Кабанскын, Баунтын аймагуудта эрхимлэгшэд харуулагдаба.

Бэшүүрэй аймаг

Панькова Екатерина Андреевна — Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой hаалишан, үнгэрэгшэ январь hарада үнеэн бүриhөө 264 килограмм hү hаагаа.

Тимофеева Варвара Павловна — Калининай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 262 килограмм hү hаагаа.

Астрахинская Агния Дмитриевна — «Победа» колхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 255 килограмм hү hаагаа.

Самокрутова Устинья Андреевна — энэл колхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 244 килограмм hү hаагаа.

Панькова Екатерина Григорьевна — Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 243 килограмм hү hаагаа.

Богидоева Александра Мелентьевна — «Дружба» колхозой hаалишан, үнеэн бүриhөө 240 килограмм hү hаагаа.

Бэшүүрэй совхозой hү hаалиин хоёрдохи фермэ байгша оной үнгэрhэн январь hарада hү hааха түсэбөө 118 процент, hү гүрэндэ худалдаха даабаряа 175 процент дүүргээ. Тушаагдаhан hүниинь эрхим шанартай байгаа.

Кабанскын аймаг

Абаhан уялгаяа үлүүлэн дүүргэhэн эдэ түрүүшүүлэй хүндэлэлдэ «Ажалай алдар солын туг» үргэгдөө:

Конева Анна Семёновна — Шергинскэ совхозой гахайшан;

Маласова Зинаида Харлампьевна — Шергинскэ совхозой hаалишан;

Залуцкая Клавдия Петровна — Байгалай совхозой hаалишан;

Портнягина Анна Иннокентьевна — Байгалай совхозой тугалшан;

Шайдурова Александра Иннокентьевна — Байгалай совхозой тугалшан;

Аверина Нина Арсентьевна — Кабанскын совхозой hаалишан;

Перевозникова Евгения Петровна — Кабанскын совхозой hаалишан;

Каурова Мария Алексеевна — Кабанскын совхозой тугалшан;

Дубинина Валентина Кирилловна — Ойморой совхозой hаалишан;

Хусаева Мария Алагуевна — Ойморой совхозой hаалишан;

Англичанинова Ульяна Степановна — Ойморой совхозой гахайшан;

Карпова Анна Павловна — Байгалай совхозой hаалишан;

Баунтын аймаг

«Заветы Ленина» колхозой **Джилиндиин hү hаалиин фермэ** (даагшань Г. Д. Щекина) январь hарада hү hааха түсэбөө 100 процент, hү гүрэндэ худалдаха түсэбөө 188 процент дүүргээ.

МҮРЫСӨӨ ҮҮСХЭГШЭД

ЛВРЗ: ХЭЛЭhЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭЖЭЛ БАЙНА

Семен Иванович Маковейн нэрэ республика дотороо hайн мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй даадаг бригадын гэшүүд юhэдэхи табан жэлэй эхиндэ 8 часай даабарие 7 час соо дүүргэхэ гэhэн үүсхэл гаргаhан юм. Даабарила халаан бүхэндэ нэгэ часаар уридшалан дүүргэhэнэй ашаар табан жэлэй түсэбые 4,6 жэлэй туршада дүүргэхэ гэжэ хараалаа hэн. Энэ уялгаяа дахинаа хаража үзөөд, табан жэлэй даабарие 4 жэл 3 hара соо дүүргэхэ гэжэ бригада шиидэбэ.

Дизельнэ цехэй түлишын аппаратура заhабарилдаг бригада абаhан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэжэ байна. Тэдэнэр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаhан даабарие энэ оной январь соо дүүргэбэ.

Бригада табан жэлэй эхинhээ хойшо ажалай бүтээсые 34 процентээр дээшэлүүлээ.

Ажалай эмхидхэл hайжаруулhанай, хүдэлмэриин сагые ашагтай hайнаар хэрэглэhэнэй, үйлэдбэреэ оньhожоруулhанай ашаар энэ ехэ амжалта туйлагдаба бшуу.

Бригадын олочхи гэшүүдынь урлан нарижуулагшад юм. Заhабарилагдаhан детальнуудые шалгаха стенд, түлишын насос, ондоо хэдэн түхеэрэлгэ өөhэдөө зохёон бэлдэжэ, үйлэдбэридөө хэрэглэдэг болоо. Заhабари, гагналгын шэнэ онол арга нэбтэрүүлээ. Звено болон хубааржа, ажалаа эмхидхэнэ. Звенонуудай гэшүүд үглөөдэр хэхэ даабаритаяа эртээнhээ танилсадаг юм. Тиигэжэ ажалай ехэ саг алмагдана, бүтээсэнь дээшэлнэ.

Мүрысөө үүсхэгшэд алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээд, материал, металл гамтайгаар хэрэглэнэ. Гадна хушаараа, хэрэглэдhээ гараа гэжэ гологдоhон детальнуудые дахинаа заhабарилан шэнэлжэ, хэрэглэдэг болоо. Хуушарhан деталь, частьнуудые хэрэглэhэнэй ашаар табан жэлэй эхинhээ хойшо 31,6 мянган түхэригэй, алмалта хэгдээ. Энэнь уялгаар хараалhанhаань hураггүй ехэ болоно.

Гадна бригада 3 хүдэлмэришэнине сүлөөлжэ, ондоо ажалда эльгээhэн байна. Эдэ хүдэлмэришэдэй хэхэ ажалые бусад гэшүүдынь дүүргэнэ. Хэдэн мэргэжэл шудалhан, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд даабаряа нэгэ часаар уридшалан дүүргэжэ, бэшэ нүхэдэйнгөө ажал хэлсэжэ байна. Иигэжэ мүн лэ ехэ салин хүлhэн алмагдана.

8 часай даабарие 7 час соо дүүргэхэ гэhэн нүхэр Маковейн даадаг бригадын үүсхэлые заводой 2.000 гаран хүдэлмэришэд дэмжээд, даабаряа нэгэ часаар уридшалан дүүргэжэ байна.

РЕСПУБЛИКЫНГАА ОЙН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ВАХТАДА

Бага гаргашатайгаар hайн шанартай продукци ехээр гаргаха гэhэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоhон энэ заводой коллектив табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ габшагайгаар ажаллахые шиидээ. Энэ мүрысөөнэй үедэ шэнэ-шэнэ үүсхэл мүндэлэн, дэмжэгдэнэ.

Локомотив хабсаралгын цехэй коллектив шиидхэхы жэлэй даабарие болзорhоонь урид, декабриин 25 болотор дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай. Абаhан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэхын тула үдэр бүхэндэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха гэжэ шиидээд. республикынгаа 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахта сонсхоhон байна. Энэ вахтань республикын 22 аймагуудта зорюулагданхай.

Аймаг бүхэнэй хүндэлэлдэ долоон хоногой вахта соносхогдоно. Зэдын, Бэшүүрэй, Яруунын аймагуудай хүндэлэлэй вахта дүүргэгдээ. Мүнөө Загарайн аймагта зорюулагдаhан вахта соносхогдоо. Түрүүшын вахта юу элирүүлэн харуулааб гэхэдэ, локомотив хабсаргагшад жэгдэ hайнаар ажаллажа, бүтээсэеэ дээшэлүүлээ.

Хахад жэлэй туршада ажалай бүтээсые түсэбөөр хараалагдаhанhаа нэгэ процентээр үлүүлэн дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,6 процентээр хямдаруулха уялга цехэй коллектив абанхай. Урлан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэнэй ашаар 17 мянган түхэригэй алмалта хэгдэхээр хараалагдаhан байна.

Локомотив хабсаргагшадай үүсхэлые заводой бусад бүхы цехүүд. таhагуудай коллективүүд дэмжэжэ, аймагуудай хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсанад.

Олон цехүүд 1973 оной түрүүшын үдэрhөө жэгдэ hайнаар ажаллажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Механическа, электромашинна цехүүдэй хүдэлмэришэд январиин даабарие холо үлүүлжэ, социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гараа.

Заводой коллектив продукци бүтээн гаргаха январь hарын түсэбые 102 процент, продукци худалдаха түсэб мүн лэ амжалтатайгаар дүүргээ.

Партиин Улаан-Үдын Железнодорожно райкомой бюро республикын аймагуудай хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаха, мүн энэ үедэ аймаг бүхэнэй экономико, ажабайдал, культурын хүгжэлтэтэй танилсаха гэhэн заводой коллективэй гаргаhан үүсхэлые hайшаагаад, промышленна бусад предприяти, барилгын организаци, транспортда дэмжэхыень дурадхаhан байна.

Манай корр.

ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭЭ САhА ТОГТООНО

Үндэр хада гүбээ газарай таряалан дээрэhээ hайн ургаса абахын тула хабар үрэhэ тариха үедэл хүрьhэндэнь шииг нойто горитой бариха гээшэ шиидхэхы удха шанартай.

Мүнөө жэлдэ хаа хаанагүй саhанай ехэ ороhые hамбаашалан, тэрэнние hалхинда хиидүүлэнгүй, шадаал hаа таряалан дээрээ ехээр тогтоожо абаха гэжэ Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхозой механизаторнууд оролдоно. hалхинай ходо үлеэжэ байдаг хуудам газарта халхабшануудые табижа, саhа хахалжа байгаад, хүр тогтоохо хүдэлмэри хэнэ.

hүүлэй үедэ ороhон саhые тогтоожо абахын тула тус колхозой дүрбэдэхи тракторна бригадын механизаторнууд Виктор Редикальцев, Павел Давыдов гэгшэд Т-40 болон ДТ-75 түхэлэй тракторнуудтаа тусхай зэмсэг шагтаглаад, тэрээгээрээ саhа хахалан, хүрэй тогтохоор зурууд хаалтануудые хэнэ. Тэдэнэр үсөөхэн үдэр соо 1.00 гектар таряалан дээрэ саhа тогтоогоо.

Энэнь ерэхэ ургасада ехэхэн туhа нэмэри байхал. Тиигэжэ тус бригадын механизаторнууд газарай үрэжэл hайжаруулха, ургасыень дээшэлүүлхэ агротехникын бүхы онол аргануудые хэрэглэн, жэлhээ жэлдэ таряанай муу бэшэ ургаса абадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механизатор В. Ф. Редикальцев агрегадаараа таряалан дээрэ саhа тогтоожо ябана.

З. ВЕСНИНАГАЙ фототекст.

ҮРЭhЭ ХҮРЭНГЭЕЭ СЭБЭРЛЭНХЭЙ

Зэдын аймагай «Мир» колхоз 1973 ондо ороохо таряанай баян ургаса абахын тула hайнаар бэлдэнэ. Мүнөө 6600 центнер шэниисын, 5800 центнер обёосой үрэhэн сэбэрлэгдээд, амбаарта оруулагданхай. Тиихэдэ 7300 тонно наг шэбхэ таряанай газарта гаргагдаа. Ажахыда 30 тонно минеральна утэгжүүлгэ. 70 тонно аммиагай уhан асарагданхай.

Үрэhэ сэбэрлэлгын хүдэлмэридэ колхозой механик Владимир Базарович Менжиковэй оруулhан хубитань ехэ. Энэ нүхэрэй ябуулжа байдаг үрэhэ сэбэрлэлгын машинанууд hайнаар хүдэлдэг, ходо доо бэлэн байдаг. Нүхэр Менжиков нэгэдэхи отделениин үрэhэнэй обёосые сэбэрлэжэ, hайн шанартай болгобо.

Зэдын аймаг. **Д-Д. БАДМАЕВ.**

ТАРИЛГАДА БЭЛДЭНЭ

Туранай совхозой Хойто-Голой отделениин механизаторнууд Совет Армиин hайндэртэ ажалай бэлэг болгон бүхы техникэ, тарилгада хэрэглэгдэхэ зэр зэмсэгүүдээ заhабарилжа дүүргэхэ зорилготой. Механизаторнууд З. С. Маншеев, Д. С. Халхаев болон бусад сеялкэ, анзаhа, борной гэхэ мэтэеэ бултыень заhабарилжа дүүргээд байна. Бүхы техникэеэ саг дарыдань hайнаар заhабарилжа дүүргэбэл, хабарай тарилгые богони болзорто дүүргэжэ, ороохо таряанай баян ургаса хуряаха үндэhэ hуури табихабди гэжэ совхозой механизаторнууд hайнаар ойлгоно. Хойто-Голой отделенидэ залуу механизаторнууд олон. Тэдэнэй дундаhаа С. Донитов, В. Зарбактаев, Б-С. Ангархаев болон бусад дүй дүршэлтэй механизаторнуудhаа hургаал абан, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

Р-С. СЫМБЕЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

ГРАЖДАН АВИАЦИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД—СОЦИАЛИС АЖАЛАЙ ГЕРОЙНУУД

...ацяар ашаа зөөхэ түсэбтэ даалгабаринуудые дүүр..., ...оронoй арадай ажахыда авиаци хэрэглэхэ ба авиа...но шэнэ техникэ ашаглаха хэрэгтэ онсо гайхамшаг ...лтануудые туйлаhанайнь түлөө нимэ хүнүүдтэ ...ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Со...лис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдэжо, Ленинэй ..., «Хадуур ба балта» гэжэ алтан медаль барюу...даха болобо:

Барышников Александр Гаврилович — Граждан авиа... Московско транспортна управлениин авиационно ...рилиин командир.

Гончаров Игорь Сергеевичтэ — Түбэй районуудай ба ...тикын граждан авиациин управлениин авиационно ...рилиин штурман.

Городков Сергей Александровичта — Граждан авиа... Хойто зүгэй управлениин Ленинградска нэгэдхэмэл авиаотрядай ниидэлгын албанай командирай орлогшо.

Гусейнов Али Гусейн оглы — Граждан авиациин Азербайджанай управлениин авиационно техник.

Дронов Владимир Алексеевичтэ — Граждан авиациин Узбегэй управлениин ИЛ-18 гэжэ самолёдой командир.

Зиновьев Иван Самуиловичта — Граждан авиациин Алас-Дурнын управлениин ТУ-104 гэжэ самолёдой командир.

Кострыкин Александр Александровичта — Граждан авиациин Ураалай управлениин Кольцово аэропортын ниидэлгын албанай ахалагша диспетчер.

Кузнецов Николай Алексеевичтэ — Граждан авиациин Казахай управлениин начальник.

Кузьмин Валерий Ильичтэ — Граждан авиациин Яхадай управлениин Яхадай нэгэдхэмэл авиационно отрядай командир.

Малицкий Чеслав Иосифовичто — Граждан авиациин Зүүн-Сибириин управлениин Шэтын нэгэдхэмэл авиационно отрядай авиационно техник-бригадир.

Михасенко Тимофей Филипповичтэ — Граждан авиациин 407-дохи заводой цехэй мастер.

Нартов Андрей Григорьевичто — Граждан авиациин Украинын управлениин Киевэй нэгэдхэмэл авиационно отрядай командир.

Никитенко Константин Сергеевичтэ — Граждан авиациин 235-дахи тусгаар авиационно отрядай командир.

Охонский Александр Ивановичта — Граждан авиациин ниидэлгын дээдэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ Ульяновска hургуулиин начальник.

Ребров Николай Андреевичтэ — Граждан авиациин Приволжско управлениин Саратовска нэгэдхэмэл авиационно отрядай баазын цехэй начальник.

Редькин Юрий Александровичта — Граждан авиациин Тюменскэ управлениин авиационно эскадрилиин командир.

Тимофеев Федор Ивановичта — Граждан авиациин Баруун-Сибириин управлениин ТУ-104 самолёдой бортмеханик.

Турбин Анатолий Ефимовичтэ — Граждан авиациин Магаданай управлениин АН-12 самолёдой командир.

Чимахадзе Борис Георгиевичто — Граждан авиациин Грузиин управлениин авиационно эскадрилиин командир.

Чулков Александр Федоровичто — Граждан авиациин Хойто-Кавказай управлениин Волгоградай хоёрдохи нэгэдхэмэл авиаотрядай АН-2 гэжэ самолёдой командир.

(ТАСС).

ЗАЛУУ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Жэл бүри залуу зон дээдэ һургуули дүүргээд, промышленна предприятинуудта хүдэлхэеэ ерэнэ.

Залуу мэргэжэлтэн. Эдэ хоёр үгэ ехэ удхатай даа. Заводой спортивна талмай гү, али стадион дээрэшье эдэнэрые хаража болохот. Үгышье хадаа, холын аяншалгануудтэ эдэнэртэй золгожо магадта. Заводой цехтэ, лабораторидошье дээдэ һургуули дүүргэһэн тэмдэгтэй залуу хүбүүд, басагадтай заатагүй уулзахат.

Залуу мэргэжэлтэд — инженернүүд, технигүүд эрдэм, техникын дэбжэлтэдэ ямараар хабааданаб? Энэ хэрэг авиационно заводто ямараар эмхидхэгдэнхэйб?

Техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха хэрэгтэ инженернүүд болон технигүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой гараһанай һүүлээр заводой таһагуудта суглаан, зүблөөнүүд боложо үнгэрөө. Инженер, техник бүхэн ажал хэрэгээ шэнээр хаража үзэһэн байна. Ямаршье асуудалые шиидхэхэдээ, шэнэ, боломжотой, аша туһатай талаһаань хараха, доторой арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ гэжэ оролдодог болонхой.

Нэгэ жэшээ дурдая. Александр Матвеевич Рыковэй хүтэлбэрилдэг таһагтахи партийна, комсомолой, профсоюзай организацинууд эрдэм, техникын дэбжэлтэ түргэдхэхэ хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг байба. Тиигэхэ зуураа залуушуулда онсо анхарал хандуулагдадаг юм. Энэ таһагта эрдэм, техникын бүлгэм хүдэлдэг. Харьковай авиационно институт дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэн, комсомол хүбүүн В. Слиденко тус бүлгэмые ударидана.

Эрдэм, техникын бүлгэмэй совет түсэбэй ёһоор хүдэлжэ байдаг. Детальнуудые бүтээхэ түрүү арга нэбтэрүүлһэнэй, түхэл маягыень хубилгаһанай ашаар энэ таһагай хүдэлмэришэд жэл соогоо 400 килограмм хара, 200 килограмм үнгэтэ металл арьбалха ёһотой байгаа. Эрдэм, техникын бүлгэмэй соведэй ажалаа эдэбхитэйгээр ябуулһанай ашаар тус таһаг үнгэрэгшэ жэлэй үшөө октябрь һара болотор 2.104 килограмм хара, 1.226 килограмм үнгэтэ металл арьбалаад байба. Тус совет ганса энэ ажал хараад байдаг эмхи бэшэ юм, эрдэм, техникын бүлгэмэй совет һайн дуратан-эдэбхитэдэй хүсөөр, ажалай һүлөөр хүдэлмэрөө ябуулдаг юм.

Залуу мэргэжэлтэд тухай заводой главна инженер М. И. Неганов ингэжэ хэлэнэ:

— Заводто эрдэм, техникын дэбжэлтэ түргэдхэхэ хэрэгтэ залуу мэргэжэлтэд ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. Эдэнэрэй алмаһан мүнгэн ехэ. Залуу инженер Валерий Павленко детальнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха хэрэг нарижуулһанай ашаар техническэ дэбжэлтэдэ 3.667 түхэриг оруулһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ инженер Павленко хамта дээрээ 12,5 мянган түхэриг энэ жасада оруулаа. Энэ тоонь инженерэй жэлэйнь салинһаа һураггүй ехэ юм. Урлан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар иимэ алмалта хэгдээ бшуу. Мүн агрегатно-хабсаралгын цехэй залуу инженернүүд Геннадий Цуканов, Пётр Соболев болон бусад һайнаар хүдэлнэ.

Авиационно заводто тусхай лаборатори байгуулагдаһан. Энэ 16 залуу мэргэжэлтэд хүдэлжэ байнхай. Техникын шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гээшэ энэ лабораториин гол зорилго мүн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ авиационно заводой коллектив техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ түсэбөө дүүргэһэн юм. Техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудтай заводой главна мэргэжэлтэдые танилсуулдаг тусхай гурим бии болгонхой, үйлэдбэри ударидагшадай һуралсаха хоёр жэлэй программаар заводой хүтэлбэрилэгшэд һураа. Заводой тоололго-мэдээсэлэй албанай хүдэлмэрилэгшэд адли предприятинуудтаа ошожо, ажал хэрэгтэйнь танилсадаг, инженернүүд, технигүүд хүдэлмэришэдые түрүү онол аргада, хоёрдохи мэргэжэлдэ һургадаг юм. Заводой цехүүд болон таһагуудта техникэдэ хабаатай асуудалаар 286 лекци уншагдаа, залуу мэргэжэлтэдтэ техническэ дэбжэлтэдэ хабаатай асуудалаар выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй.

Техникын талаар олон шэнэ юумэн нэбтэрүүлэгдээ. Эдээн бүхэндэ залуушуулай хубита бии юм. Манайороной али олон газар нютагуудһаа: Татарһаа, Украинаһаа, Москва, Ленинградһаа мэргэжэлтэд манайда хүдэлхэеэ ерэдэг. Олон ондоо үндэһэ яһанай, абари зангаараа мүн лэ ондоонууд эдэ залуушуул заводой залуу мэргэжэлтэнэй хүхюун бүлэ болодог юм.

Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводто залуу мэргэжэлтэдэй ухаагаа гүйлгэжэ хүдэлхэ юумэн бии даа. Эдэ залуу зон уданшьегүй ёһото сибирягууд болодог. Энэдээ нютагжажа хүдэлһөөр өөдөө ургадаг, дэбжэдэг байна. Жэшээнь, главна инженерэй орлогшо Ю. Н. Кравцов, цехүүдэй начальнигууд В. В. Савотченко, Б. В. Афанасьев, гурэнэй гурбан орден хайрада хүртэһэн И. Д. Клименко болон бусад олон хүнүүдые дурдажа боломоор. Эдэнэр манай ороной баруун, урда нютагуудһаа ерэжэ нютагжаһан, Сибирь оронииие шэнэлэлсэжэ ябагшадай тоодо ороно.

Н. ФЕДОТОВ.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой коллектив юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, һайн шанартай продукци ехээр гаргаха гэһэн социалис уялга абаа бэлэй. Заводой хүдэлмэришэд хэлэһэндээ хүрэжэ, һарбайһанаа абаха гэһэн зорилго урдаа табяад, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байна.

Гурбадахи цехэй коллектив халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Энэ цехэй коллектив үнгэрһэн жэлэй даабариһаа гадуур 110 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаһан байна. Эдэнэр байгша оной январь һарын даабари хоёр хоногоор уридшалан дүүргэһэн юм. Туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхаха гэһэн шухала зорилго тус цехэй хүдэлмэришэд урдаа табяад, үдэр бүри эршэмтэйгээр ажаллана. Түрүү хүдэлмэришэдэй тоо олошорно.

Г. М. Лебедевэй даадаг бригадын слесарьнүүд халаанайнгаа даабари 45—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг. Эдэнэр һайн шанартайгаар ажалаа бүтээжэ, эрхим түрүү ажалаараа олоной дундаһаа онсо шалгарнад. Энэ түрүү бригадын хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые халан абаһан бэшэшье олон хүдэлмэришэд ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлана. Бригадын гэшүүд А. Филимонов, М. Балдынов, С. Нетронин гэгшэд эрхим шанартай продукци бүтээн гаргажа шадана.

— Манай бригадын слесарьнүүд байгша оной даабари 15 хоногоор уридшалан дүүргэхээр социалис уялга абаһан юм. Мүнөө яһала эдэбхитэйгээр ажаллажа байна. Бидэнэр үгэдөө хүрэхэл байхабди, — гэжэ бригадир Г. М. Лебедев хэлэнэ.

Эдэнэр һайн шанартай продукци ехээр бүтээжэ, даабаряа болзорһоонь урид дүүргэхын тула тэмсэжэ байна. Хүдэлмэриин секунда, минута бүхэниие хүсэдөөр ашаглаха гэжэ оролдоно. Тэрэнээ бэелүүлжэ шаданашье. Энэ түрүү хүдэлмэришэд урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхэл байха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) бригадир Г. М. Лебедев, С. С. Нетронин, М. Б. Балданов гэгшэд.

Д. БАЛДАНОВАЙ фототекст.

ОЛОНОЙ ОРОЛДОЛГО

Аглаг үндэр хада уулата Аха нютагай малшад бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, үбэлжэлгын үедэ адууһа малые гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулха, тэдэнһээ ашаг шэмэ ехээр абаха гэжэ оролдоно.

Һаяхан бидэ аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой холын гүүртэнүүдтэ үхэр малтай үбэлжэжэ байһан малшадтай уулзаһан, үбэлэй үедэ социалис мүрысөөндэ али зэргээр хабаадалсажа байһан тухайнь һонирхоһон байгааб.

Мүнөө жэл аймагай бүхы газар дайдаар хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ саһан унаад, малай бэлшээриие зузаагаар хушажа, эдеэлсэгүй болгоо. Хэды тиигэбэшье һаань, малшад урма зоригоо мохонгүй, харин бүрил эршэ зоригтойгоор ажаллажа ороо. Хаража байһан малаа нэгэшье гарзагүйгөөр үбэлжүүлхэ, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхэ гэжэ тэмсэнэ.

Ээрэ гэжэ һууринда КПСС-эй гэшүүн Ким Жамсаевич Базаров хурьгалха хонидые харууһалжа байдаг. Нүгөө нүхэдынь Бата-Ошор Хайдаков ба залуу хүбүүн Витя Галсанов хоёрынь хонин ажалда түрүүшынгээ жэл ажаллана.

— Хониднай хурьгалжа эхилээ,—гээд Ким Жамсаевич хөөрэнэ. — Үдэр һүнигүй хёрхо байхыел оролдонобди.

Хото хорёо соогуур хонид, хурьгад олон. Хонидойнь хүсэ тамир намарай хиһаа бууураагүй. Энэнь һайн харууһан, эдеэлсэһээ дулдыдана бшуу.

— Эхэ хонин бүхэнһөө хурьга абаха ёһотойбди. Үбэлэй мүрысөөндэ оролсожо, хонидоо, хурьгадаа тобир тарганаар, гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулха зомди,—гэжэ ахалагша хонишон мэдүүлнэ.

— Һаниие эдеэ хоолоор, бүхы хэрэгтэй юумээр хэр зэргэ ханганаб? — гэжэ минии нүхэр, райпогой түрүүлэгшын орлогшо Намжима Содиомович Базаров асууба.

— Энэ талаар бидэндэ гомдол үгы. Мүнөө Витя хүбүүмнай Шаснур ошоо. Магазинһаа хилээмэ талха, хоол хогшол асарха байха. Автолавкашье ябадаг.

Нүгөөдэ хонишон Бата-Ошор Хайдаковынь хурьгалаагүй хонидоо бэлшээридэ гарганхай ябаба. Гурбан хонишод юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи—шиидхэхы жэлдэ заатагүй амжалта туйлаха байха. Тэрэнэй гэршэнь юуб гэбэл, хонишодой эршэ зориг, эрмэлзэл, ажалдаа харюусалгатайгаар хандалга болоно.

Колхозой хоёрдохи бригадын Шарза нютагай Обтой һууринда һубай мал харууһалдаг бэрхэ малшан Сидор Жамсаевич Галсановайда хүрэбэбди. Нүхэр Галсанов олон жэлдэ мал харана. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө «Буряадай АССР-эй габьяата малшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Үбэлжэлгын үедэ тэрэ бүри дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абажа, үхэрнүүдээ яһала тобир тарган байлгана, тэдэнь нэгэшье толгой гарза үгы.

Эгээл тэрэ үедэ Обтой нютаг руу зелёнко ехээр ашаһан трактор шуумайжа ябаа һэн. Бэрхэ тракторист Бандан Галсанов, тэрэнэй туһалагша Андрей Жамбалов ниитын малые үбһэ тэжээлээр дуталдуулхагүй гэжэ үдэр һүниие илгангүй оролдоно.

Мүн лэ эндэ коммунист Даниил Дэнзэнович, Ардан Лопсонович Ивановууд, комсомол хүбүүн Даша Жигжитов гэгшэд буруу, хашарагуудые үбэлжүүлжэ байнхай. Гурбан нүхэд баһал ехэ оролдосотойгоор хүдэлнэд. Хүсэ тамираар һула болоһон малаа газаагаа барижа эдеэлүүлдэг. Газаахи хорёо соонь хорёод буруунууд сэл хүхэ зелёнко амтархан эдижэ байба.

Хэнэйшье мэдэһээр, жэжэ малые зүбөөр бэлшээхэнь хүнгэн бэшэ. Буруунууд ехэ тогтууригүй, ябантуу мал юм. Тиимэһээ хёрхо нюдэтэй, габшагай солбон байха хэрэгтэй. Гурбан нүхэд үдэрөө дүүрэн морин дээрээ үнгэргэнэ. Тэдэнэй оролдолгын ашаар лэ буруунуудынь гэдэһэ садхалан, тобир һайн, гарза хоролтогүй үбэлые үнгэргэжэ байна гэжэ бидэнэр этигээ һэмди.

Сэнсын эгээл дээдэ захын малай байра—Шара тала гэжэ газарта хүрэбэбди. Саһан ехэ, машинын ябахань хүндэ. Эндэ тэндэ хонхор руу орошохоёо һанаха, хайша хайшаа нэшэхэ юм. Эндэ коммунист Аюр Жапович Хандаковой бүлэ хэдэн жэлэй туршада ажалладаг. Ахалагша малшан өөрөө тэжээл буйлуулха гэрээ заһабарилжа байба.

— Малнай һайн үбэлжэжэ байна. Өөһэдөөшье һаймди,—гэжэ малшан энеэбхилнэ. — Малай тэжээлэй «кухни» заһабарилхамни.

Эндэһээ холо бэшэ Хоолой гэжэ газарта хониной байра бии. Мүнөө үбэл эндэ хоёр пенсионер эхэнэрнүүд хүдэлнэ. Партиин гэшүүн Бизья Лопсановна Арданова, тэрэнэй эгэшэ Дэшэн Лопсановна хоёр һайн дураараа 100 гаран жэжэ түлгэ. 36 хусануудые даажа абаад харууһалжа байнад. Энэнь колхоздо ехэ һайн туһаламжа болоно. Хурьгадыньшье, хусануудыньшье тамир һайнтай, талханай зүйл, обёос, үбһэ буйлуулжа хэршээд. амтатай болгоод тэдэндэ үгэнэ.

— Малшаднай бултадаа ехэ эршэ зоригтойгоор, эрмэлзэл ехэтэйгээр хүдэлнэ. —гээд колхозой главна зоотехник Михаил Шагдурович Гончиков хөөрэнэ.

Тиихэдэ механизаторнууднай малшадтаа үбһэ тэжээл таһалдуулангүй зөөжэ үгэхэ гэжэ тэмсэнэ. Зелёнко шэрэлгэдэ Михаил Шагдурович өөрөө ябалсадаг. Жолоошод Рабдан Галсанов, Лев Бадмаев болон бусад энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ үдэр һүниие илгангүй ябанад.

Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад, механизаторнууд, бүхы гэшүүд адууһа малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэбэлнай, юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй түсэб, уялганууд амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ гэжэ һайн мэдэнэд.

Вл. ГАЛСАНОВ.

ВОЛГЫН АВТОГИГАНТ

КУЙБЫШЕВСКА ОБЛАСТЬ. Волгын автомобильна завод промышленна асари томо барилга болоно. Кузнечнэ, шудхалгын, прессэй, механо-хабсаралгын болон хамһабариин бусад томо гэгшын байшангууд тэрэнэй бүридэлдэ ороно. Комплекс тон богони болзорой, зургаа һарын туршада бодхоогдоһон. Автомобиль бүтээлгын түүхэдэ энээнһээ урда иимэ ушар үзэгдөөгүй юм. Энэ томо барилгын үйлэдбэриин бүхы талмайнь 2,1 миллион дүрбэлжэн метр газар эзэлдэг. Заводой конвейерэй утань 150 километр болодог, технологическа түхеэрэлгэнь — 16,5 мянган.

Ороной проектнэ институдууд, «Куйбышевгидростройн» коллективүүд, «Минмонтажспецстройн», «Минтрасстройн» управленинүүд, барилга-хабсаралгын бусад эмхинүүд, гадна Италиин ФИАТ фирмэ Волгын автомобильна заводой барилгада хабаадалсаһан.

Автомобильна промышленностьда һүүлэй арбаад жэлэй туршада туйлагдаһан бүхы түрүү дүй дүршэл эндэ хэрэглэгдэнэ. Технологическа түхеэрэлгэнүүдынь зохидоор тааруулан табигданхай, архитектурна талаараа һонирхомоор барилга эндэ хэгдээ.

Волгын автомобильна заводой хүсэн ашаглалгада үгтэжэ эхилээ. Заводой гурбадахи ээлжээнэй ашаглалгада ороходо, сүүдхын туршада 1.400 автомобиль гаргагдадаг болохо. Заводой конвейерһээ 50 минута бүхэндэ шэнэ машина гарана.

Предприятиин коллектив мүнөө үедэ һайн шанартай, зохид түхэлтэй автомобильнуудые бүтээн гаргаха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «Жигули» автомобильнууд «Швеция-73» автораллида хабаадалсаха юм; слесарь-хабсаргагшад комсомолка В. Папук ба К. Емельянов, Волгын автозаводой эрхим жолоошод-туршагшад Н. Л. Кононацкий, Ю. И. Корнилов, В. Г. Панченко, В. Н. Ошурков, А. К. Воронин, В. М. Демченко.

ТАСС-ай фотохронико.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

МАШИНИСТ

Шэрэм харгыгаар поезднуудай шуумайн гүйлдэхэнь үдэр, һүнишье замхадаггүй. Дүй дүршэлтэй мастернууд, дээдэ зэргын мэргэжэлтэд тэдэниие жолоодон ябуулна. Бүхы хүсэ шадалаа, ажабайдалаа машинистын хүнгэн бэшэ, харин хүндэтэй мэргэжэлдэ зорюулһан хүнүүд олон.

Александр Яковлевич Кисляков түмэр замай Горхон станцида ажаллахаар 18 жэлэй саада тээ ерээ һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо ажабайдалдань нилээд ехэ хубилалта болоо, тэрэ өөрөөшье ехэ юумэ туйлаа. Станциин дежурнаар хүдэлжэ эхилһэн намтартай. Тэрэ үедэ энэ уялга яһала харюусалгатай һэн. Поезднуудые расписаниин ёһоор саашанхи аян замдань ябуулха, энэ ажалтай холбоотой ондоошье даабари дүүргэхэ хэрэгтэй байгаа.

Залуу байбашье, Александр Кисляков өөрынгөө уялгада харюусалга ехэтэйгээр хандажа, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоо һэн. Ажабайдалда минии ээлхэ һуури эгээл эндэ, түмэр замтай холбоотой гэжэ тэрэ ажаллажа эхилһэн түрүүшын жэлдэ ойлгожо абаһан юм. Паровозой машинистын туһалагша боложо, түрүүшын аян замда гараһанаа мүнөөшье эли тодоор һанажа ябадаг.

Машинистын туһалагшын мэргэжэл һайнаар шудалһанай, энэ ажалдаа дүршэһэнэй һүүлээр тепловозые жолоодохо эрхэ хамгаалха гэжэ тэрэ шиидээ бэлэй. Александр Яковлевич тусхай курса дүүргээд, машинистын үнэмшэлгэтэй болоод, түрэл коллективтээ бусажа ерээ.

Сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь машинист Кисляков тухай магтаалай үгэнүүдые хэлэдэг. Үнэн сэхэ, ажалдаа шударгы, дүй дүршэлтэй болоһон машинистые нүхэдынь хүндэлдэг.

—Александр Яковлевич хэлэһэн үгэдөө хэзээдэшье эзэн юм. Хэлэһэнээ бэелүүлдэг, һарбайһанаа абадаг хүн даа,—гэжэ үнинэй машинистнүүдэй нэгэн А. И. Оглы хөөрэнэ. — Сугтаа хүдэлхэдэ амар. найдамтай нүхэр юм.

Үнэхөөрөөшье тиимэ хүн. Ямаршье даабариһаа арсадаггүй, эхилһэн юумэеэ ходо эсэстэнь хүргэдэг байна. Шэлэжэ олоһон мэргэжэлдээ дуратай, үнэн сэхэ юм. Эгээл һайн, эгээл эрхим мэргэжэл гэжэ тоолодог. Тиимэһээ өөртөө харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, эрхим машинистнүүдэй тоодо оролсодог. Мэргэжэл шадабаряа ходо дээшэлүүлжэ байдаг.

Түмэр замай электрижүүлэгдэжэ эхилһэн үедэ электровозой машинистын мэргэжэл шудалха гэжэ шиидээ һэн. Тэрэ хүдэлжэ байгаад һуралсаа. Уданшьегүй шалгалта эрхим һайнаар барижа гараһан юм. Мүнөө тэрэ хүсэ ехэтэй мүнөө үеын электровоз жолоодоно. Энэ локомотивые паровозтой сасуулхаар бэшэ. Орёо оньһон. Деталь, узелнүүдые, электрын частьнуудые өөрынгөө табан хурган мэтэ һайн мэдэхэ хэрэгтэй.

А. Я. Кисляков мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байдаг, шэнэ юумээр һонирходог. Ниитын инспекторэй уялга һайнаар дүүргэнэ. Түмэр замай харууһа хинан шалгалсадаг, поезднуудай аюулгүй һайнаар ябаха арга хангалсадаг юм.

Локомотивуудые сүүдхэдээ 1000 километртэ гүйлгэхэ мүрысөөндэ оролсожо, һайн үрэ дүн туйлана. Тэрэнэй нэрэ Горхон станциин депогой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй, һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө Зүүн Сибириин түмэр замай управлениин, Улаан-Үдын отделениин, Зам харилсаанай министерствын Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ шангуудаар шагнагдаһан байна.

1972 оной түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй, социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө нүхэр Кисляковто «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ һаяхан олгогдоо һэн. Энэ нэрэ зэргын олгогдоһон тухай үнэмшэлгэ тээсгэн үнгэргэгдэһэн промышленностиин, барилгын, транспортын, холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн дээрэ барюулагдаа.

Түрүү машинистнүүдэй нэгэн Александр Яковлевич Кисляков табан жэлэй шиидхэхы жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, электрын элшэ хүсэ алмаха, электровозуудые бушуу түргэнөөр жолоодон ябуулха гэжэ шиидэнхэй.

Л. ВИЛЬМОВА.

ХҮТЭЛБЭРИ ЛЭГ[...] АГИТАТО[...]

Бэшүүрэй совхозой Дабаатын фермые газаа тээһээнь харахада, бирагүйшэг түхэлтэй даа. Иишэ тиишээ найгашаһан баханануудтай малай хуушан байра. Тэндэхи бүхы ажалынь бар хүсөөр хэгдэдэг. Һаалишадай сүлөө сагаа үнгэргэдэг гэр гэжэ баһал нэгэ налшагархан, энээн соогоо һааһан һүеэ тушаажа абадаг байһан юм...

Тиин тус фермэ шадабаритай, ёһотойл эзэтэй болобо. Эндэхи байдал гансатал хубилжа эхилээ. Үнеэдэй үнөөхи муу байрашье үзэмжэтэй, һү тушаажа абадаг гэршье гэрэлтэй, сэбэр зохид болоодхёо.

Үнгэрэгшэ жэлэй март һараһаа энэ фермые даагшаар хүдэлжэ байһан залуу коммунист Баир Базаров тухай хүрянгыгаар хөөрэхэ хүсэлэн байна.

Совхозой дирекци болон партийна комитедтэ Дабаатын фермые даагшаар Баирые эльгээхэ гэжэ шиидэһэн юм. Түшаалда томилхотоёо хамта тэрэниие агитатораар баталба. Коллективтээ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри таһалгаряагүй ябуулха, хөөрэлдөөнүүдые хэхэ, һаалишадай хоорондо мүрысөө эмхидхэхэ — эдэ бүгэдэ хадаа агитатор байгшье, болигшье, Б. Базаровай ябуулха уялгань ха юм даа.

Түрүүшээр залуу коммунистын ажалда бэрхэшээлнүүд тохёолдоо һааб даа. Юрэдөө, бэрхэтэйшэг байгаа. Зүгөөр хажуудань аха нүхэд, совхозой мэргэжэлтэд, дүршэлтэй һаалишад байжа туһалалсадаг бэлэй. Эдэ нүхэдынь залуу коммунистын ажал хүдэлмэридэ сэгнэшэгүй туһа хүргэһэн байха.

Баир Базаров уялгата ажалтаяа нэгэн хамта агитаторай хэхэ хүдэлмэриин түсэб табиба: хэдыдэ, ямар темээр хөөрэлдөө хэхэб, зураглаһан хэрэгсэлнүүдые түхеэрхэ гэхэ мэтэ эндэ хуу заагаатай.

Зураглан харуулһан зүйлнүүдынь ямараар хэгдэнхэйб? Һү тушаан абадаг газарта орообди. Зураглаһан бүхы зүйлнүүдынь анхарал татамаар, зохидоор хэгдэнхэй. «Ажалай декада» гэһэн самбар дээрэ түрүүлжэ ябаашадай нэрэ үнгын шэрээр гоёон бэшээтэй. Маанадай ябаһан үдэр Нимасу Базарова, Тамара Мякотина, Цырен-Дулма Ширдармаева гэгшэд түрүүлжэ ябаба. «Ажалай декадын» самбар агитаторта ехэ туһатай. Үнгэрһэн арбан хоног, һара соо хэн һаалишан хэды шэнээн һү һаагааб гэжэ агитатор харуулан байжа, хөөрэжэ үгэдэг. Энэ самбар дээрэ томо гэгшын бидон зураатай. Энээн дээрэнь һара соо һаагдаһан һүнэй тоо, түсэбэй дүүргэлтэ аржыса бэшээтэй. Гадна фермые даагша табан хоногой дүүрахадаа һаалишан бүхэнэй туйлалта мүн лэ харуулна.

Нүгөө самбарынь «Маяшанай булан» гэ[...] Тэндэ түсэбынь, [...] бүхэмэй, ферм[...] уялга зураглан х[...] Мүн һаалишанай [...] үдэр бүхэндэ һааха[...] жээн зураглан бэ[...]

Имэрхүү булан[...] хоз, совхозуудай ал[...] мэнүүдтэ, байдаг аа[...] гаань юуб гэбэл, эн[...] тэй тоонууд һаал[...] нэй һааһан һүеэ д[...] үдэр бүри сасуул[...] арга боломжо олго[...]

Мүн социалис [...] дүримүүд, тэжээл [...] малда эдюулхэ н[...] дэй заабари энэ са[...] хаража болоно.

Гурбадахи самба[...] үдэрэй һонин» гэ[...] Нэгэ хажуудань [...] үнгэрһэн һарада [...] лай дүн харуул[...] тээнь газетэнүүдһ[...] материалнууд наага[...] доо фермэнүүдэй а[...] түрүү дүй дүршэ[...] бэшэшье һонин эн[...] жа болоно.

Фермын эгээл [...] дамжуулгын Улаан [...] зажа байна. Эрхим [...] Тамара Мякотинагай [...] соло дуудаһан үдэр [...] һан байбабди.

Залуу коммунист [...] заровай ажалай ба[...] екэ хүдэлмэриинь э[...] да хөөрэбэбди. [...] ажал хэрэг тухайда [...] ри һаалишадтаа [...] бодомжотойгоор, [...] харуулан ойлгуул[...] түхеэрһэнэй, эмхид[...] дэлмэри ябуулһана[...] энэ фермын ажал [...] жаржа эхилбэ. Зал[...] нистын эндэ хэһэ[...] риин эгээн ехэ ашаг[...] дэ, фермын хүдэл[...] дые һонирхуулжа [...] эдээндэ дали жэгү[...] лаа. Үсэгэлдэрэйхи[...] нөөдэр үшөө һайна[...] дэр мүнөөдэрэйхи[...] һайнаар хүдэлхэ гэ[...] эрмэлзэлтэйгээр [...] ажалладаг болоһон [...] һайн.

Үнгэрэгшэ жэлэй [...] һаранудта тус фер[...] дэлмэрилэгшэд түр[...] ээлжэ, совхозой [...] парткомой, хүдэл[...] комитедэй дамжуул[...] туг алдангүй бари[...]

Мал ажалай хү[...] шэдэй бүхэсоюзна [...] мүрысөө эмхидхэхэ [...] ти, правительствын [...] той танилсаад бай[...] дэхи һаалишад юһэ[...] бан жэлэй гурбада[...] улам һайнаар хү[...] шиидэнхэй. Үбэлэй [...] та үнеэн бүриһөө [...] һү һааха гэһэн уял[...] дэлжэ байнад.

Дабаатын һаали[...] сэл зоригой бэелхэ [...] һэжэг түрэнэгүй.

Д. О[...]

Бэшүүрэй аймаг[...]

Буряадай АССР-эй 50 ЖЭЛ

ПУБЛИЦИСТИКЭ

САСУУЛАШАГҮЙ ИЛГААНУУД...

1.

СОЦИАЛИС ба капиталис оронуудай хоорондо илгаанууд тухай, тэдэниие сасуулхаар бэшэ, тэд ... шэнжэ шанартай бай... тухай хөөрэлдэнэ... бэшэнэбди, дууланабди. ...ангаяа hаяхан, үнгэрэгшэ оной декабрь hара соо ...ы совет арадуудай, дэл... түрүү үзэлтэнэй тэм... СССР-эй байгуу... ...даhаар 50 жэлэй ойн ...рай hайндэрэй үедэ эдэ ...анууд дахин дахин то... харагдаба.

Манай дайсад, дарлагша ... номнолшод, зүhэн ... этэгээдүүд энэ hаhа... ...мнай баhал өөрынхеэ... «тэмдэглээ». СССР-эй ...гулагдаhаар 50 жэлэй ... баярай үшөө дүтэлөө... байхаhаа эхилжэ, капи... оронуудай хархис ...нолшод, газетэ, журнал... hүхирэлдэжэ эхилээ: ...циализм үндэhэ яhата... ...үг заншал хоёр эбсэшэ... Национальна асуудал СССР-тэ шиидхэгдээгүй».

Илангаяа «Голос Америки», «Свобода», «Свободная Америка» гэhэн радиостанцинууд дуу андалдан, манай СССР оронние, социалис байгуулалтыемнай, илан мандаhан ленинскэ национальна политикые буруушаан, үзэн ядан аашалалдадаг гээшэ. Тэдэнэй хэдышье оролдоо hаань, агуу Совет ороной 100 гаран үндэhэ яhатан Эрхэ сүлөөгэй, Адли тэгшэ эрхын, Зол жаргалай наран доро таби гаран жэлэй туршада ажаhуужа, тэмсэжэ, ажаллажа, илажа байна.

Мүнөө жэлдэ манай республикын ажалшад Буряадай АССР-эй тогтоhоор 50 жэлэй ойн баярые угтахань. Бодоод үзыт, нүхэд! СССР-эй арадуудай эбтэй ,этэй бүлэ соо ороhоор, шэнэ замаар алхалжа эхилhээр, габин жэл болохомнай!

Буряад арадай хуби заяан... Агуу Октябриин хубисхалай илан мандаагүй hаа, хайшаа эрьехэ байhан хуби заяан бэ?!

Мэнэ hаяхан хэдэн нүхэдөөрөө хөөрэлдэжэ hуубабди. Буряад оронhоо гараhан хүбүүд, Советскэ Союзай Геройнууд тухай хөөрэлдөөн болоо hэн. Гансахан манай республикын гуша гаран хүн Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Тиихэдэ ород арадай 8160 түлөөлэгшэд, 2069 украин, 309 белорус, 161 татар, 108 еврей, 96 казах, 90 армянин, 90 грузин хүнүүд, богонёор хэлэхэдэ, яhатан бүхэнэй олон тоото түлөөлэгшэд Советскэ Союзай Геройнууд болоо hэм шуу. Харин Америкын Холбоото Штадуудта дэлхэйн хоёрдохи дайнай hүүлээр Айра Хайс гэжэ хүниие национальна герой гэжэ ехэ магтан бэшэдэг байгаа. Хайс гээшэнь индеец яhанай хүн. Теэд нэгэ хэдыхэн hара соо болоhон шууяанай hүүлээр Айра Хайсшье мартагдажа, орохо гэргүй, хэхэ ажалгүй үни удаан ябажа, зобоhон, тулиhанайнгаа hүүлээр hаhа бараа hэн. Манай Эхэ орондо тиимэ юумэн байхагүй. Мэдэнгүй үлэhэн баатарнуудые мүнөөшье болотор бэдэрнэбди, олонобди.

Гансахан манай Буряадай АССР-эй жэшээ дээрэ нилээд олон юумэ хэлэжэ болохоор ха юм. Америкын Холбоото Штадуудай сенадта зуу гаран жэлэй туршада нэгэл негр хүн hунгагдаhан нэрэтэй. Энэнь хэн бэ гэхэдэ, негр хүн Брук болоно. Теэд энэ сенатор тухай мүнөө абяа шэмээгүй болошонхой. Харин манай Буряад ороной түлөөлэгшэд, буряадууд, ородууд СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудаар hунгагдана. Жэшээлхэдэ, Хори нютагай юрын басаган, хонишон Боя Жамсаранова — СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

Капиталис оронуудай радиостанцинууд нэгэ хирэ США-гай Агаарай Хүсэнүүдэй капитан Эдвард Дуайт гэгшэ тухай хэлээд hалахаяа болишоо hэн. Юун болооб гэхэдэ, негр яhанай Эдвард Дуайт США-гай космонавтнуудай командада оруулагдаhан байгаа. Теэд Эдвард Дуайт гээшэнь замбуулинда, hарада ниидээшьегүй, тэрээн тухай болодог шууяан замхашоо. Юундэ замбуулинда тэрэ ниидээгүй юм? Юундэ? Эдэ асуудалнуудта харюу олохонь бэрхэтэй. Харин манай чуваш хүбүүн Андриян Николаев, украинец Павел Поповичтай сугтаа замбуулинаар ниидэ ха юм.

СССР орон дотор яhанай илгаа огто үгы гэжэ баталан хэлэхэдээ, адли тэгшэ эрхэ тухай дахин бодолгото болонобди. Бидэнэр заримдаа энэ адли тэгшэ эрхэеэ юун гээшэб, хэнэй ашаар үгтэhэн юм гэжэ ухамайлан ойлгожо шаданагүйбди. Ойлгохо хэрэгтэй. Заатагүй.

Үнгэрэгшэ жэлэй нажар манай уран зохёолшод Украина оронoор айлшалжа ерэhэн юм. Буряад поэдүүд, прозаигуудай зохёолнууд Баруун Украинын хотонуудта, Киевэй талмайнуудта ханхинаса зэдэлээ hэн. hаяхан Украинын «Радяньска жинка» («Совет эхэнэр») гэhэн журналай 12-дохи номерто манай поэтесса Цырен-Дулма Дондоковагай шүлэгүүд «Леся Украинкын дүү басаган» гэhэн гаршаг доро толилогдобо. Омогорхомоор!

2.

АМЕРИКЫН Холбоото Штадуудай радиостанцинууд, газетэ, журналнууд демократи тухай ехэл hүхирэлдэдэг. Теэд үнэн дээрээ демократи бии юм гү? Энэ асуудалда харюусахын тула эгээл түрүүн баримтануудта хандаха болонобди.

Америкын Холбоото Штадуудай үндэhэн хуулиин ёhoop хара, сагаан арhатанай түлөөлэгшэдэй хоорондо ямаршье илгаа байха ёhогүй. Теэд үнэн дээрээ...

Нью-Йорк хотын 14-дэхи гудамжада ямар байдал үзэгдэнэб? Хара арhатай негр үхибүүдэй тусхай hургуулинууд эндэ бии. Тэдэ hургуулинуудай коридор соо сагаан арhатай нэгэшье үхибүүн үзэгдэдэггүй.

Совет журналист Валентин Зориной хөөрэhэнэй ёhoop, Нью-Йоркын 14-дэхи гудамжада сагаан арhатан ажаhуудаггүй. Сагаан арhатан хотын захада, тусхай городто ажаhуудаг.

Негрнүүдэй теттэ гэжэ дуулаа ёhотойт?! США-гай олохон хотонуудта негрнүүдэй ажаhуудаг тусхай гazарнууд байха. Чикагода — Уэст-Сойд, Детройдто — Брюстер, Кливлендэ — Хаф. Харин Нью-Йоркдо — «сууда» ороhон Гарлем.

Негр уран зохёолшо Честер Хаймз ингэжэ бэшэнэ: «Гарлем гээшэмнай айхабтар ехэ. Аяар 10 квартал. Архи уужа hогтохо 29 баар, 17 церковь, хүдөөлүүлгын 16 бюро эндэ бии. Зүгөөр эндэ номой нэгэшье киоск, магазин байхагүй. Гарлем — полициин машинануудай пүни, үдэргүй улидаг газар, хүдэлмэригүйшүүлэй, зобожо байгшадай орон».

Харин манай Улаан-Үдын нэгэ гудамжа — Валентина Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсые абаад үзэе. Энэ гудамжын аманда Зүүн-Сибиин Соёлой дээдэ hургуули оршодог. Тэндэ яхад, тува, буряад, украин, еврей, ород болон бусад яhатанай түлөөлэгшэд hурана.

Энэ гудамжаар саашалая. Табан дабхар гэрнүүдэй нэмжээн. Эдэ ордонууд соо олон яhатанай түлөөлэгшэнэрэй, бүлэнэрэй хүршэнэр болон ажаhуудаг тухай hайн мэдэнэбди. Энэ гудамжада профсоюзай хэдэн библиотекэ, дунда hургуули, эд бараанай, эдеэ хоолой магазинууд, ажаhуудалай комбинат, республиканска больница, медицинскэ училищи болон бусад бии. hанаад үзэе. «Демократиин» орон США-гай эгээл ехэ хото Нью-Йоркын Гарлемтэй сасуулхаар байна гү?

Табин жэлэй туршада Буряадаймнай АССР ямараар хубилаа гээшэб!

Үнгэрэгшэ нажар манай республикаар ябаhан хариин оронуудай журналистнууд гайхажа, гэлыжэ ошоо hэн. Байгал далайн дэргэдэ Буряад арад зон ажаhуудаг юм гэжэ тэдэнэр мэдэхэшье hаа, манай байдал hуудалые хоёр нюдөөрөө хаража үзөөгүй hэн хойноо юун гэжэ хэлэхэ бэлэй.

Сүлэлгын орон гэгдэhэн манай хизаар — сэсэглэн hалбарhан мүнөө үеын дайда тэдэ хариин оронуудай корреспондентнүүдэй гайхахань зүб. 50 жэлэй туршада хэhэн алхамууднай ехэ.

«Канадиен трибюн» газетын корреспондент Берт Уайт гэгшэ ингэжэ бэшээ hэн: «Буряад ороной нэгэ нютагай hургуули хараабди, 570-аад hурагшадтай буряад болон ород классууд зэргэ тэндэ бии. hургуулиин директор Ольга Бадмаева (Зэдын аймагай Бургалтайн дунда hургуули тухай эндэ хэлэгдэнэ) депутат, урда тээнь hаалишан ябаhан. Эндэ, Буряад оройдо украин, ород, буряад, татар, чуваш — хэдэн олон яhатанай түлөөлэгшэд эбтэй этэйгээр ажаhууна, ажаллана. Энэ хадаа ленинскэ национальна политикын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэhэнэй нэгэ тэмдэг мүн».

Бодоод үзэе, нүхэд! Харин гүрэнэй корреспондент, Америкын Холбоото Штадуудтай зэргэлээд байдаг Канадын эрхэтэн ингэжэ бэшэжэ байна.

Социалис ба капиталис оронуудай хоорондохи илгаануудай сасуулашагүй ондоонууд байhан тухай нэгэ хэды жэшээ дээрэ харуулхые оролдобобди. Эдэ илгаануудые сасуулхада, газар тэнгэри хоёртол адли ондо ондоо байна бшуу.

Буряад оромни! Табин жэлэйнгээ ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ шинии ажалшад шармайжа, тэмсэжэ, оролдожо байна. Совет наран доро жаргалтай мандаhан хүнүүдни, нүхэдни, өөhэдынгөө эрхэ сүлөө, адли тэгшэ эрхэ, зол жаргал тухайгаа бодомжолжо, бэлэхэнээр бэшэ олдоhон хубияа үнэн сэхээр, ёhотойгоор эдлэхые оролдоёл!

Г. ДАШАБЫЛОВ.

130 ЖЭЛ ГҮЙСЭБЭ

Түрүүшын эхэнэр-аяншалагша Александра Викторовна ...нинагай түрэhөөр 130 ...гүйсэбэ.

А. В. Потанина хизаар оро... аяар холын Зүүн Зүгые ...лхэ хэрэгтэ бүхы на... ...зорюулhан. Тэрэ нүхэр... ...хамта Монгол ороноор, Хи... болон Түгэд ороноор аян... ...аа.

...эм шэнжэлхы хүдэлмэ... ...хорёод жэл соо hонирхо... ...ууд, Монгол орон болон ...олнууд, хитад эхэнэр ту... мүн бусад олон хүдэлмэ... ...рэ бэшэhэн. Гэхэтэй хам... А. В. Потанина буряад ара... ажаhуудалые шэнжэлхэ... «Доржо — буряад хүбүүн» ном бэшэжэ, ород ун... ...адые эгээн түрүүн Доржо ...ровтай танилсуулhан ...

...хэр А. В. Потанинагай ...hэн «Буряадууд» гэжэ ...географическа ород бүл... ...эй алтан медальда хүртэ... ...гүүхэтэй. Юуб гэхэдэ, тэ... ...үеын Россин «бага арадуу... ...» ажаhуудал тухай дэлгэ... ...гээр, hонёор хөөрэhэн ... hайн зохёол гэжэ тэм... ...гдэhэн байгаа.

...аншалагша А. В. Потанина ... хотодо хоёр дахин ...hон юм. Потанинтанай ...лээр тэндэ 1887 ондо ...чна библиотекэ нээгдэ...

А. В. Потанина 1893 оной ...брин 19-дэ, Хитадаар ...лжа ябатараа, наhа ба... ... юм. Үбгэнэйнь хүсэhэ... ...ёhoop, тэрэниие Хяагтада ...лүүлhэн байна.

...нгол ороhон үүдэн — ... Хяагтаhаа эрэлхэг зо... ...й энэ эхэнэр аяар хо... Ази руу аяншалалгада ...дог байhан. Суута аян... ...гша Александра Викто... Потанинагай дурас... ... Буряадай скульптор ...ндр Тимин 1956 ондо ... хотодо хүшөө бодхоо... байна.

А. НЕЛЮБИНА,
гүрэнэй архивай хүдэлмэрилэгшэ.

БАГША, ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ, НҮХЭР

Үргэн сагаан Түгнын хүйhэн дээрэ түбхинэhэн Хушуун-Үзүүр тосхоной тэг дунда хоёр дабхар шулуун байшан холоhоо тобойн харагдадаг. Харгыда ябаhан хүн бүхэн «Ямар гоё hургуулитай колхоз гээшэб» гээд хөөрэлдэдэг. Тус hургуулиин директорээр Ш. Э. Эрдынеев 27 жэл соо таhалгаряагүй хүдэлнэ. hаяхан «Знамя Ленина» колхозой гэшүүд, Хушуун-Үзүүрэй дунда hургуулиин багшанарай коллектив, hурагшад Шириб Эрдынеевичэй түрэhөөр 60 наhанайнь, 43 жэлдэ багшалhанайнь ойе тэмдэглэбэ.

43 жэл соо таhалгаряагүй багшалхадаа хэдэн мянган hурагшадта зүрхэнэйнгөө сохисо бүхэниие бэлэглэжэ, эрдэм номтой болгоод, ажабайдалайнь үргэн замда үдэшөө. Өөрынь hурагшад мүнөө эрдэмтэд, дээдэ hургуулитай инженер, багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, сэрэгэй частиин командирнууд, студентнүүд, юрын колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэд болонхой. Тэдэнэрhээ Шириб Эрдынеевич байд лэ гээд бэшэг абажа байдаг. СССР оронoймнай хото городууд, сэрэгэй частьнуудhаа түрэhэн үдэрөөрнь амаршалhан бэшэгүүд эдэ үдэрнүүдтэ улам олоор ерээ. «Хүндэтэ багша, Шириб Эрдынеевич! Түрэhэн үдэрөөртнай халуунаар амаршалнаб. Үни удаан бэе мэндэ ажаhуухыетнай, ажаллахыетнай үнэн зүрхэнhөө хүсэнэб. Би гэмгүй hайн hуража байнаб», — гээд Москваhаа Гэндэн Бальжинимаев бэшэнэ. «Институтаа hайнаар дүүргээд, ветеринар мэргэжэлтэ болонхойб, ажаллажа байнаб», — гээд Шэтэhээ Тимофей Сластин бэшэнэ.

— Тимофей Сластин манай нютагай, Калиновкын хүн. Номдоо муушаг, тоомгүйхэн хүбүүн hэн. Багшадаа хүтэлүүлээд, намда оло дахин ороhон байха. Мүнөө эрдэмтэ-ветеринар болоод, hайнаар ажаллажа байна гэжэ дуулахада, ямар зохид гээшэб. Бидэнэй оролдолго миин үнгэрөөгүй, — гэжэ Шириб Эрдынеевич омогорхон хөөрэнэ.

Шириб Эрдынеевичэй ингэжэ омогорхон хөөрэхэнь тон зүб. Багша хүн хадаа hурагша бүхэндэ эрдэм ном зааха, хүмүүжүүлхэhээ гадна, ажабайдалайнь үргэн замда бэлдэнэ бшуу.

43 жэл соо hургажа гаргаhан hурагшад сооhоотнай хэды эрдэмтэд бииб гэhэн асуудалдамнай, Шириб Эрдынеевич бодолгото болоhоной удаа ингэжэ харюусаба: «Юрэдөө, тэды гэжэ сэхыень хэлэжэ шадахагүй байнаб. 1929 ондо Эрхүүгэй областиин Эхирэд-Булагадай аймагай Зама-Онгуриин нэгэдэхи шатын hургуулида түрүүшынгээ жэл багшалжа эхилhэн хүмби. Тэндэхи hурагшадайнгаа нэрые мартажархёоб. Мүнөө заримaниинь ехэ эрдэмтэд болоо юм бэзэ. Эндэhээ гэжэ тоолобол, Л. С. Санжиева хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат болонхой. Тиихэдэ Н. Д. Эрдынеев химическэ эрдэмэй кандидат, Ростов-на-Дону хотын университедтэ ажаллана. Институт дүүргээд, элдэб мэргэжэлтэд болоhон хүнүүдые тоолохо болоо hаа, олон ааб даа. Жэшээнь, А. Ц. Цыренов Улаан-Үдэдэ, Эрхүүгэй Ждановай нэрэмжэтэ университет дүүргээд, түрэл hургуулидаа ерээд, намтай сугтаа багшалжа байhан Р. Д. Мижытова болон бусад республикын аймаг бүхэндэ олон байха» гэбэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй дунда hургуулиин директор, 1940 онhоо хойшо коммунист, Россин Федерациин арадай гэгээрэлэй отличник, Буряадай АССР-эй габьяата багша, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто, нютагтаа лектор, Шириб Эрдынеевич Эрдынеевэй нэрэ аймаг сооhоо гадна, республикын багшанарай дунда үнинэй мэдээжэ болонхой. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй хүтэлбэрилдэг hургуули түрүү hургуули гэжэ тоологдодог болоhоор үнинэй. hургуулиданъ наймаан жэлэй уялгата hуралсал үни хада бэелүүлэгдээд, мүнөө дунда эрдэмэй hуралсал бэелүүлэгдэжэ байнхай. hургуулиданъ 426 hурагша hурана. Тэндэ 33 багша, хүмүүжүүлэгшэд хүдэлдэг. «Знамя Ленина» колхозой холын малшадай 203 үхибүүд интернадта байдаг. Тэдэндэ түлөөhэгүй хамтын эдеэн бэлдэгдэдэг. Тиихэдэ 66 hурагша гүрэнэй дүүрэн тэдхэмжэ дээрэ hурана. hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hургуулида мүнөөнэй эрилтэдэ харюусамаар ябуулагдадаг. Хоёр дабхар шулуун байшанда hурагшад нэгэ халаанда кабинетнэ гуримаар номоо үзэдэг. hуралсалай жэлэй түрүүшын хахадые аймагай бусад hургуулинууд coohoo эгээн hайн үрэ дүнтэйгөөр дүүргээ.

Ш. Э. Эрдынеев Мухар-Шэбэрэй Суулга тосхондо үгытэй малша буряадай бүлэдэ түрэhэн. Бага балшар наhанhаа хойшо баяшуулай мал адуулжа, тулиха зобохые hайса үзэhэн. Тарбагатайн Барыкино-Ключи тосхондо нээгдэhэн эхин шатын hургуулида орожо, Ирина Ивановна гэжэ багшада заалгаhан. hүүлээрнь Эрхүү хотодо хоёрдохи шатын hургуули 1929 ондо эрхим hайнаар дүүргэжэ, багша мэргэжэлтэй болоhон. 43 жэлэй турша соо Эрхүүгэй областиин Эхирэд-Булагадай, республикынгаа Бэшүүрэй, Сэлэнгын аймагуудай hургуулинуудта хүдэлhэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Эхэ дайнай жэлнүүдтэ капитан зэргэтэй боложо, авиационно полкын политическэ хүдэлмэрилэгшөөр хүдэлhэн. 1946 оной январь hараhаа хойшо таhалгаряагүй Хушуун-Үзүүрэй дунда hургуулиин директорээр ажаллана. hурагшадта түүхэ, буряад хэлэ, литература заадаг.

Ш. Э. Эрдынеев тухай тосхоной ажаhуугшадhаа, аймагай партийна, советскэ, комсомолой эмхи зургаануудhаа асуугаа hаатнай, энэмнай ёhотойл хүтэлбэрилэгшэ, түрүү коммунист, дүршэл ехэтэй багша, лектор гээд булта магтаха. Хүдөөгэй дунда hургуулиин директорээр эды олон жэлдэ hэтэ хүдэлхэ гээшэмнай бараг хэрэг бэшэ. Гэбэшье Шириб Эрдынеевич бэрхэ эмхидхэгшэ, хүтэлбэрилэгшэ байhанаа элеэр харуулаа. Хамта хүдэлдэг багшанартаа эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг, hурагша бүхэндэ хандаха өөрын тусхай онол аргатай. Тиимэhээ тэрэ үргэлжэ hурагшадай дунда ябадаг. Бүхы анхаралаа үхибүүдые hургаха, хүмүүжүүлгын шанар hайжаруулха, багшанарай эрдэм шадабари дээшэлүүлхэ, түрэлхидтэй нягта холбоотойгоор, тэдэндэ түшэглэн хүдэлхэ, колхозой партийна организаци, правленитэй нягта барисаатай байха гэжэ саг үргэлжэ оролдодог.

Институт дүүргээд, түрүүшынгээ жэл хүдэлжэ эхилhэн залуу багшанарай дүй дүршэлөө, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ Ш. Э. Эрдынеев ехэхэн анхарал хандуулдаг. Хэшээлдэнь орожо hуудаг, тиигээд заабари зүбшөөл үгэдэг, ямар туhаламжа хэрэгтэйб гэжэ ходо асуужа байдаг. hургуулиданъ багшанарай семинар арба хоноод лэ үнгэргэгдэдэг. Директорэй туhаламжаар залуу багшанар Т. Д. Реторова, Г. Д. Цыренова болон бусад бэрхэ багшанар, хүмүүжүүлэгшэд болонхой. Тиихэдэ Буряадай багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институтдай hургуули нягта холбоотойгоор ажалаа ябуулдаг. Тэндэhээ горитой туhаламжа абадаг.

— Мүнөө айл бүхэндэ шахуу үдэшэндөө сэнхир экран яларна. Тиимэhээ багшанар, hурагшад тушаа программаяа үргэдхөөд, удха hайнтай дамжуулга хэдэг болоо hаань, ехэл hайн байгаа. Энэ талаар Ленинградай, Новосибирскын телевидениинхид горитой амжалта туйланхай гэжэ газетэ, журнал дээрэhээ уншаа hэм. Тэдэдэнэй жэшээгээр манайхин hуралсал-хүмүүжүүлгын асуудалаар hонирхолтой дамжуулга хэдэг болоhой гэжэ хэлэхэ байнаб. Энэнь бидэ багшанарта, түрэлхидтэ сэгнэшэгүй туhаламжа боложо үгэхэ hэн, — гэжэ Шириб Эрдынеевич хэлэнэ. Энэ hанамжань телестудиин хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө дэмжэгдэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Багша, hургуулиин директор, лектор Шириб Эрдынеевич Эрдынеев жара наhанайнгаа ойдо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ш. Э. Эрдынеев.

ШЭНЭ АТЕЛЬЕ

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарада Улаан-Үдын Октябрьска районой 18-дахи кварталда (Ключевская, 31) телевизионно шэнэ ателье нээгдээ.

Энээнэй урда тээ ниислэл хотодомнай оройдоол нэгэ ателье хүдэлдэг hэн.

Шэнэ ателье гэрэй техникэ заhабарилгын мастерскойтой, уужам таhалгануудтай.

Халаанай диспетчер Надежда Васильевна Ноусенкова телефоноор, мүн өөрөөшье ерэhэн хүнүүдhээ захил абадаг. Тэрэнэй саада таhалга соо олон телевизор, радиоприемник, магнитофон, стабилизатор болон элдэб маркын аппаратуранууд стол дээгүүр табяатай, заhагдажа байха.

Энэ ательедэ захил олоор ороно. Заhабарилдаг мастернууд барандаа залуушуул. Тэдэниие инженер Юрий Федорович Лосев хүтэлдэг. Комсомолшууд Владимир Тугалуков, Юрий Ковалев, Виктор Геер гэгшэд hайнаар хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мастер В. Тугалуков хүдэлмэридөө.

Д. БАЛДАНОВАЙ
фототекст.

ЛЕНИНГРАДhАА БЕРЛИН ХҮРЭТЭР

«...йто-Голой бэрхэ уран ...хан» гэжэ Сындэ-Аюша ...урович Дымшеевые нютаг зон дэмы хэлсэдэггүй. ... нүхэр пенсидэ гараhаар ...г болоо, мүнөө 8-дахи ... гэшхэжэ ябана. Тиибэ... түрэл совхоздоо ехэхэн ...hэн зандаа.

Сындэ-Аюша Банжурович ...шэрүүнние нилээд үзэ... Октябриин хубисхалай ...одо, арбан долоо наhа... ...hан юм. Совет засагай ... тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр ...hан юм. 1930-аад ... нютагтаа колхоз бай... ...хэрэгтэ эдэбхитэй ха...саа hэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын ...ехэ дайн. Энэ дайнда ха...салсаhан тухайгаа Сындэ-... Банжурович шарайгаа ...лган, hанаата болон хөө...дэг байха юм.

1942 оной намар эсэгэ хү... хоёр сугтаа нэгэ үдэр ... мордоhон байгаа. Тиихэдэ Сындэ-Аюша Банжурович өөрөө дүшэн хоёртой, Даша-Жамса хүбүүниинь 17-той ябаа hэн. Тингэжэ эсэгэ хүбүүн хоёр хархис дайсантай тэмсэхэеэ мордоо бэлэй. Шэтэ хотодо хэдэн hара соо сэрэгэй hургуули хээд, удаань фронт эльгээгдээ hэн.

Тиихэдэ Ленинград шадар революциин үлгы болоhон энэ хотые хамгаалхын түлөө манай сэрэгшэд баатарлигаар тэмсэжэ байгаа. Эндэ хатуу шанга тулалдаанууд болодог hэн гэжэ Сындэ-Аюша Банжурович мүнөө hанан hанан хөөрэдэг. 1943 оной февраль hарын нэгэ үдэр Түнхэн нютагай хүбүүн, пулемётчик Дымшеев фашистнуудай эзэлhэн hууринине абахын түлөө байлдаанда хабаадалсахадаа, ёhотойл мэргэн буудагша байhанаа харуулаа hэн.

Энэ хатуу байлдаанда нүхэр Дымшеев түрүүшынхиеэ шархатаа бэлэй. Сэрэгэй госпитальдо hара хахад эмшэлүүлээд, удаань 1-дэхи Украинска, 2-дохи Белорусска фронтнуудта тэмсээ. Польшые немец фашистнуудhаа сүлөөлэлсөө. Варшава хотые дайсадhаа сүлөөлхын түлөө болоhон шанга байлдаанда хабаадалсаа. Тэрэнэй дайшалхы зам Берлиндэ илалтаар дүүрээ hэн.

Хайрата Даша-Жамса хүбүүниинь Берлин хото хүрэнгүй Орёл шадар баатарай үхэлөөр унаhан байгаа.

Сэрэгшэ Сындэ-Аюша Банжурович Дымшеевэй үбсүүе дайшалхы хэды медаль шэмэглэнэ. Тэдэнь тэрэнэй дайшалхы габьягай эли тодо гэршэ болоно бшуу. Тиихэдэ маршал Рокоссовскиин гар табилгатай грамота энэ нүхэр нарин нягтаар хадагалжа ябадаг юм.

Р-С. СЫМБЕЕВ,
совхозой хүдэлмэришэн.
Түнхэнэй аймаг.

Социалис оронуудаар

Нефть дамжуулдаг «Дружба-2» гэжэ сорго — СССР Венгри хоёрой хоорондо хүгжэжэ байhан экономическа харилсаанай жэшээ болоно. Совет болон венгер инженернүүд болон хүдэлмэришэдэй хамтын ажалаар байгуулагдаhан энэ соргоор жэлэй туршада 10 миллион тонно совет нефть Венгри руу дамжуулагдаха.

Ленинварош шадар Тиссэ мүрэн дээрэ сорго татажа байhан энэ зураг дээрэ харуулагдана.

ХОРИН ОРОНОЙ ТУГ ДОРО

ВАРШАВА. (ТАСС). Хилын саана гаргажа худалдадаг Польшын промышленна зүйлнүүдэй гол шухалань — судна бүтээлгын продукци юм. Дайнhаа хойшо Советскэ Союзай ба социалис оронуудай аха дүү ёhоной туhаламжаар бии болгогдоhон судна бүтээлгын промышленность арадай засагта Польшын ажахын гол hалбари болонхой. Польшын судна бүтээгшэд далайн 770 гаран судна хариин оронуудай захилаар бүтээhэн байна. Польшын судоверфьнүүдэй стапельhаа бууhан бүхы корабльнуудай дүрбэнэй гурбан хубинь совет туг доро тамардаг. hүүлэй 20 жэлэй туршада Польшо бүхыдөө 3 миллион тонно ашаа шэрэхэ хүсэтэй 600 гаран судна Советскэ Союзда худалдаhан байха. Энэ табан жэлдэ тэдэнэй тоо элдэб янзын үшөө 100 суднаар олошорхо. Гэдэнь мүнөөнэй шэнэ түхэлэй аппарадуудаар хангагданхай.

Польшодо бүтээгдэhэн судданууд ондоошье олон оронуудай туг доро тамардаг юм. Эндэ бүтээгдэhэн суддануудые дэлхэйн 20 ороной 100 гаран захилшад худалдан абадаг байна.

БОЛГАРИИН МАШИНА БҮТЭЭДЭГ ҮЙЛЭДБЭРИ 1973 ОНДО ЮУ ХЭХЭБ?

СОФИ. (ТАСС). Машина бүтээлгэ Болгариин промышленностиин эгээл хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байhан hалбари юм.

Машина бүтээдэг промышленность саашадааашье иимэл түргэнөөр хүгжөөгдэхэ. 1973 ондо тус hалбари нёдондо жэлэйхиhээ 20 процентээр ехэ продукци гаргаха, ажалайнь бүтээсэ 14 процентээр дээшэлхэ байна. Илангаяа прибор бүтээлгэ ба радиоэлектронико ехээр хүгжэхэ байха. Судна бүтээлгэдэ 25—100 мянган тонно уhа түрихэ хүсэтэй томо судданууды бүтээлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаха. СССР болон ЧССР-тэй харилсаа улам үргэдхэhэнэй үндэhөөр, автомобиль бүтээлгэ саашадаа бүри түргэн хүгжэхэ.

СССР-тэй харилсаа холбоогоо бэхижүүлгэ Болгариин машина бүтээдэг промышленностиин улам саашадаа хүгжэн hалбаралгада шухала удха шанартай. Энэнь хүнгэн ба ашаанай автомобильнуудые, тракторнуудые, элдэб прибор болон электронно-тоололгын машинануудые бүтээлгын талаар улам бэхижэхээр хараалагдана.

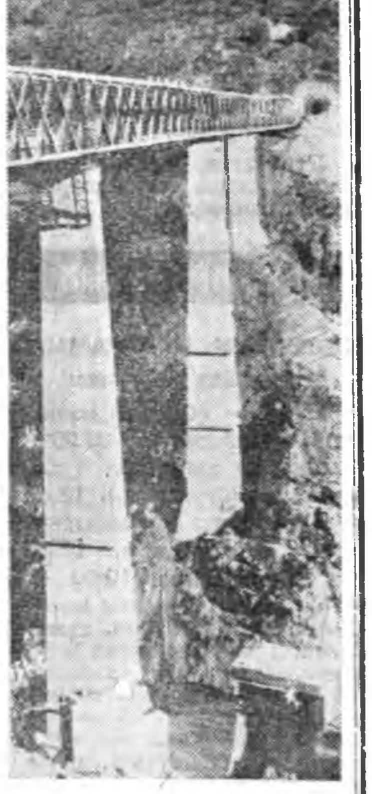

СФРЮ. Черногоридохи Бага Риеки гэжэ газарта Европодохи эгээ үндэр хүүргэ баригдаба (зураг дээрэ). Тэрэнэй үндэрынь 220 метр. Энэ хүүргэ түмэр замай баригдажа байhан Белград-Бар магистралиин бүридэлдэ ороно.

ТАНЮГ — ТАСС-ай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Тель-Авив зэбсэгжэгдэнэ

Европодо, Зүүн-Урда Азида уласхоорондын түгшүүрилэй һуларуулагдажа байхадань, Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүл хархис муухай ябуулгануудаа улам үргэдхэжэ. Дүтын Зүүн зүгтэ дайнай аюул тохёолдуулна. Дайнай аюулай һүжэржэ боломоор энэ райондо буудалдаае зогсоохо гэһэн шиидхэбэриин гараһан 1970 оной майһаа хойшо Израиль хүршэ Араб оронуудтаа зэрлиг бүдүүлиг, дээрмэдэхы добтолгонуудые нэгэнтэ бэшэ хэһэн байха юм. Тель-Авив «хүсэ шадалаа» Араб оронуудта, бүхы дэлхэйдэ харуулха, сионис хараа шугамаа баримталжа, эзэмдэһэн Араб нютагуудтаа түбхинэн һууриижаха эрмэлзэлтэйгээр Израилиин хархис хүсэнүүд Сиридэ, Ливанда, Египедэй Араб Республикада эсэргүү зэбсэгтэ ябуулгануудые хэнэ.

Эзэмдэһэн Синайска сүл губиин хойто эрье шадар далайн ехэ порт бэйгүулха хараа түсэбтэй байһанаа Израилиин правительство мэдүүлхэдээ, энэ политикаяа баримталан бэелүүлһэн болоно гээшэ ааб даа. Иорданай баруун эрьедэхи эзэмдэһэн стратегическэ шухала үүргэтэй һуурин тосхонуудые байгуулха үүсхэл гаргагшэдай нэгэн — Израилиин оборонын министр Моше Даян энэ түсэбэй автор юм.

Империалис гүрэнүүдэй туһаламжаар байгуулһан сэрэгэй предприятинуудһаа гадна, Израиль шэнэ һалбаринуудые байгуулжа байна. Политическэ талаараа Тель-Авивай мухардалгада орожо байгаашье һаань, Израиль буу зэбсэг гаргалгаяа улам ехэдхэхэ зорилго урдаа табинхай. Эзэрхэг түримхэйшүүлые буу зэбсэгээр хангахые баруунай олохон гүрэнүүд арсажа байһаар.

Тингэжэ «Флеш» гэжэ ракетоносец байгуулаа. Энээндэ 10 миллион доллар гаргашалагдаһан байна. Израилиин «Гавриэль» гэжэ ракетээр тэрэ хангагданхай. ЮПИ агентствын Тель-Авивта байдаг корреспондентын хэлэһэнэй ёһоор, энэ судна байгуулга «Израилиин флодой хурдан түргэн ябадалтай ракетоносец-корабльнуудые бүтээлгэдэ» эхи табина.

Һүүлэй үедэ дэлхэйн эгээн хархис засаг захиргаануудта, хүсэнүүдтэ Израиль өөрөө буу зэбсэг худалдажа, ехэ олзо абаһан байха юм. Израилиин хэһэн гутамшаг муухай аралжаа наймаан тухай Каирай «Аль-Гумхурия» газетэ һаяхан бэшэжэ, шууяа татаба. Буу зэбсэгээр хангаң, сэрэгэй мэргэжэлтэдээ Лиссабон эльгээжэ, Израиль Португалиин колонизаторнуудта ехэ дэмжэлгэ үзүүлнэ гэжэ газетэ бэшэнэ. Африкадахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүүгээр эдэ сэрэгэй мэргэжэлтэд ябуулга хэнэ бшуу.

Израилиин эзэрхэг түримхэй политикые Дүтын Зүүн зүгэй ба Африкын түрүү үзэлтэй бүхы хүнүүд буруушаана. Араб Республикануудай Федерациин президентскэ Соведэй сесси һаяхан Каирта боложо, Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлдэ шанга харюу сохилто хэхын тулада Египедэй Араб Республика, Сири, Ливи хамтаржа тэмсэхэ ёһотой гэһэн шиидхэбэри гаргаа. Африкан нэгэдэлэй эмхиин Министрнүүдэй Соведэй һаяхан Аддис Абебэдэ болоһон сесси дээрэ Тель-Авив эрид шүүмжэлэгдэһэн байна. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын тула түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнэй эршэмтэйгээр, эрид шангаар тэмсэжэ байхадань, Израиль буу шуутаа хангиргаһаар зандаа.

ОЛЬСТЕР: хашана, харшална

Үнгэрһэн долоон хоногой турша соо Хойто Ирландиин (Ольстерой) хото городуудта хархис хүсэнүүд хашаһан, харшалһан байна. Долоон хоногой турша соо 20 гаран хүн алуулаа, хэдэн арбаад хүн шархатаа. Англиин зүгһөө сэхэ хүтэлбэрилгын хэгдэһэнһээ хойшо иимэ хүндэ хүшэр, уршаг түбэгтэй байдал эндэ орһоогүй юм. Граждан дайн эхилхэ туйлдаа хүрөөд байгаа.

Англиин эзэмдэлгын засагаархидаар тухирагдаһан протестанска хархис хүсэнүүд эгээлэй хүнүүдые хайра гамгүйгөөр хашаһан, харшалһан байха юм. Эдэнэр Ольстертохи хүн зониие дарлаха, мүлжэхэ, граждан эрхэнүүдэйнгээ түлөө, тэгшэ эрхэтэй болохын түлөө тэмсэдэг бүхы хүнүүдые айлган һүрдөөхые оролдоно.

Хойто Ирландидахи байдалай шалтагаануудые шэнжэлхэдээ, политическэ ажаглагшад нэгэ тобшолол хэнэ: «Энээнэй түлөө түбхын түрүүлэн Лондон зэмэтэй». Консерваторнуудай политика бэелүүлдэг правительство хархис хүсэнүүдые дэмжэнэ.

Нёдондо жэл Хойто Ирландиин парламентые Лондон тараажа, өөһэдынгөө засаг хүтэлбэриие Ольстерто бии болгоо һэн гэжэ мэдээжэ ааб даа. 3,5 жэлэй турша соо гасалан зоболон үзэһэн энэ газарта Англиин сэрэгүүд дура зоргоороо аашална. Энэ үе соо 700 гаран хүн алуулаа. Гэбэшье амгалан байдал һэргээгдээгүй байһаар. Тингэжэ мүнөө үедэ эндэхи байдал илангаяа шахардуу болонхой. Ольстертохи католик үсөөнхидэй адли тэгшэ эрхэтэй болохын, хүдэлмэригүйдэлгын зайсуулагдахын тула консерваторнуудай правительство юушье хэнэгүй гэжэ «Морнинг стар» газетэ тэмдэглэнэ.

Хидэй правительство иимэ байдалые заһаруулхын тула юушье хэнэгүй, харин Хойто Ирландида «хүсэ хэрэглэхэ политикаяа» бэелүүлжэ үргэлжэлһөөр гээд бодото баримтанууд гэршэлнэ. Англиин табимал Найтлоу Ольстерто байхадаа, «Англиин сэрэгүүдтэ нэмэлтэ хүсэ эльгээхэ гүйлтатайгаар» Лондондо хандахые хүсэжэ байна гээд «Таймс» газетэ бэшэнэ.

Теэд иимэ политика бэелүүлэн, Хойто Ирландидахи үндэһэн асуудалнуудые Лондон шиидхэжэ шадахагүй.

Макариос президент зандаа үлэбэ

Архиепископ Макариос шэнэ табан жэлэй болзорто (1973—1978 онуудта) Кипрэй Республикын президентээр февралиин 8-да соносхогдоо гээд һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Никозидо мэдүүлбэ.

Кипртэ президентын һунгалта февралиин 18-да үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан байгаа. Гэбэшье Кипрэй хуулиин ёһоор, гүрэнэй тол гойлогшын тушаалда кандидатурануудые дэбжүүлхэ болзорой дүүрэхэдэ, ори ганса кандидадай дэбжүүлэгдэһэн байгаа һаань, һунгалта үнгэргэнгүй, тэрэ президентээр соносхогдодог юм. Энэ болзорынь февралиин 8-да дүүрэв. Тиихэдэ тэрэнэй кандидатурын ори ганса байһан дээрэһээ Макариос президентын тушаалда үлэһэн байха юм.

Шэнэ болзорто Макариосые президентээр соносхолго бэеэ дааһан байдалайнгаа, оронойнгоо газар дайдын бүтэн бүрин байхын түлөө, дотоодын ба гадаадын хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ патриотическа хүсэнүүдэй туйлаһан ехэ амжалта болоно.

Политическэ ба сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадахагүй, оронойнгоо бэеэ дааһан байдал бэхижүүлхэ, Кипрэй дотоодын ба гадаадын зүришэлдөөтэ асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ политика Макариосой правительство бэелүүдэг.

Баруунай империалис гүрэнүүдээр дэмжэгдэһэн орон доторой хархис хүсэнүүдэй Кипрые хубааха, энэ аралые НАТО-гой Дундада далайн зүүн захадахи стратегическэ бааза болгохо оролдолго гаргаха байһанинь дамжагүй. Тиигээшье һаань социалис оронуудай, түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй зүгһөө дэмжэлтэ, туһаламжа абадаг Кипрэй үргэн олониитэ эдэ хархис хүсэнүүдтэ шанга харюу сохилто хэхые шиидэнхэй.

О. АНИЧКИН,
С. КУЛИК,
В. СЕРОВ.
(ТАСС).

ОДЕССЭ. «Вьетнам эльгээгдэхэ ашаае — болзорһоонь урид!» гэһэн уряа доро Одессын Ленинэй орденто далайн худалдаа наймаанай портын олон мянган хүнэй коллектив ажаллана. ДРВ-гэй арадай ажахые һэргээн бодхоолгодо эльгээгдэхэ ашаае түргэнөөр, саг соонь эльгээхын түлөө Хара далайн пароходствын морягууд докернуудтай мүрысэн хүдэлнэ.

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон «Маргелан» гэжэ теплоходой экипаж холын тамаралгада гараһан судануудай ажалые аша үрэтэй болгохо, далайгаар ашаа ехээр шэрэхэ гэһэн дээгүүр уялгануудые абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Маргелан» теплоходой боцман коммунист Н. И. Читаков (зүүн гарһаа) ба портын докернуудай коммунис ажалай бригадын бригадир Б. Т. Косаренко гэгшэд теплоходто тээгдэһэн ДРВ эльгээгдэхэ ашаае шалгажа байна.

Даамаар наадаха дуратайшуулда

«СЭЛЭНГЭ»

Даамаар иимэ нэрэтэй заочно мүрысөөн республика доторной эхилбэ. Энэ наада́нда хабаадагшад бэе бэеһээ бэшэг абалсажа, хоорондоо мүрысэнэ. Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Прибайкалиин, Хориин, Баргажанай, Түнхэнэй, Захааминай, Зэдын, Яруунын, Бэшүүрэй аймагуудай болон Улаан-Үдэ городой даам наадагшад һонирхолтой энэ мүрысөөндэ хабаадалсана.

Мүрысөөндэ хабаадагшад дүрбэн бүлэг боложо хубаараа.

Даамаар үнгэргэгдэжэ байһан заочно наада́нда үхибүүд олоороо хабаадалсана. Городой һурагшадай дундаһаа чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн С. Терновский, Е. Егорова, В. Михалёв гэгшэд эгээл эдиршүүлынь болоно. Тэдэнэр оройдоол 12 наһатай. Мүн үбгэ һамган Хвойновтон, аха дүү Цыденжаповтан, Филипповтэн наадаяа һайнаар эхилээ. Даамаар болоһон мүрысөөндэ 1.000 шахуу хүн хабаадана.

Республика дотор даам наадалгые саашадань һайжаруулха тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй. Манай хүршэ Яхадай АССР-тэ даамаар спортын найман мастер бии юм. Бидэнэр өөһэдын мастертай юундэ болоногүй гээшэбибди? Шатар-даам наадаха, мүрысөө үнгэргэхэ клуб үгы байһаар. Пионерэй ордонуудай, хүүгэдэй клубуудай дэргэдэ даамай кружок эмхидхэхэ шухала. Спортын бэшэ зүйлнүүдээр тренернүүд бии гээшэ ааб даа. Мүн лэ даамаар тренертэй болохо хэрэгтэй. Даамаар үнгэргэгдэжэ байһан «Сэлэнгэ» гэжэ нэрэтэй заочно мүрысөөндэ хабаадалсаха дуратайшуул физкультура ба спортын республиканска комитедтэ уридшалан захил хэхэ ёһотой. Тиихэдээ нэрэ обогоо, түрэһэн он жэлээ, хүдэлдэг газараа, спортын разряд, гэрэйнгээ адрес бэшэхэ шухала.

К. ПОПОВ,
мүрысөөнэй главна судья.

ЗОРИГТОЙ ХҮНҮҮДЭЙ МЭРГЭЖЭЛ

Сашые харахада, үндэр бэетэй, шүрбэһэлиг, хүдэр хара хүбүүн. Ялалзаһан хурса хара нюдэдынь зоригтой хүнэй шэнжэ оруулдаг.

Александр Бадмацыренов сэрэгэй албанда байхадаа агаарай десантын курс амжалтатай дүүргэһэн юм. Албаяа дүүргээд, түрэл нютагаа бусахадань, парашютистын мэргэжэл тэрэнэй ажабайдалай зам нээжэ үгэһэн байна.

Мүнөө энэ нүхэр байгаалиин баялиг — ой тайга гал аюулһаа хамгаалдаг баазада парашютистээр хүдэлмэрилнэ. Самолёдһоо парашютаар һүрэжэ эхилһэн сагһаань хойшо арбадахи жэл ябажа байна. Энэ үе соо Саша түймэр саралгаар ахалагша парашютист болотороо ургаа.

Түймэр сараха гээшэ хүн бүхэнэй шадаха хэрэг бэшэ. Эндэ тусхай онол арга, шадабари, дүй дүршэл хэрэгтэй.

Гал аюул сарадаг оперативна хэдэн отделени манай республика дотор бии. Александр Бадмацыренов Улаан-Үдын отделениин гэшүүн. Оронойманай али нэгэн хизаар, областьдо ехэ түймэрэй гараа һаа, манай республикын парашютистнар туһаламжа хүргэхэеэ дары ниидэжэ гарадаг. Үнгэрһэн зун 35 хүн нэгэ һарын туршада Архангельска, Горьковско областьнуудта хүдэлмэрилһэн байна.

—Түймэр сарадаг парашютист болоһонһоотнай хойшо мартагдашагүй ямар ушар тохёолдоо һэм,—гээд асуухада:

—Тиимэ ушар байһан даа,—гээд Александр хөөрэбэ,—Яхадай АССР-эй Чернышевскиин нэрэмжэтэ райондо болоһон түймэртэ хабаадаһанаа хэмнайшье мартадаггүй ёһотой.—Одоол хараа, үзөөгүй ехэ түймэртэй тэндэ тэмсээ һэмди. Утаа униарай ехэ дээрэһээ вертолёт ерэжэ шадаагүй. Эдеэ хоолгүйгөөр долоон хоног соо түймэр саража байгдаа һэн. Миил табан хоногой хүнэһэ түхеэрһэн байжа, болзоройнгоо дүүрэхэдэ, хооһодохо, үлдэхэ саг тудаа. Теэд Яхадай хүбшэ тайга, гол мүрэнүүд баян гүб даа. Загаһа барижа эдеэд лэ «дайсанаа даража, даагаа һүүлдэжэ» бусаа бэлэнэди. Хэдэн олон гектарта носоһон түймэр сарапандаа нютагай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, арад зонойнь баяр баясхаланда хүртөө һэмди...

Түймэрэй гараагүй үедэ парашютистнар юу хэдэг гээшэб?

—Энэ асуудал олон зониие һонирхуулдаг. Теэд тэрэншье буруу бэшэ даа. Ноябрь, декабрь һаранууд соо амараад, шэнэ жэлэй гарамсаар теоретическэ һуралсалаа эхилдэгбди. Апрелиин тэн багһаа гол ажалнай захалдаг. Ой тайга дээгүүр ниидэжэ, байгаалиин байдал шэртэн шалгажа эхилнэбди. Түймэрэй гаража байхые обёорбол, адаг 700 метр дээрэһээ буужа, тусхай хэмжээнүүдые абадагбди. Бидэнэрые буулгаһар самолёт эгээ дүтын ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ ошожо, түймэр тухай дары мэдээсэдэг. Тиин ехээр гараһан түймэр хамтын хүсөөр түргэн унтараагдадаг байна. Ту... рые бага дээрэнь унта... гээшэ—манай нангин зор... го.

Байгаалиин баялиг — ... тайгые галай аюулһаа ... гаалдаг Буряадай мэрг... тэд жэлһээ жэлдэ һайн ... дүн туйлана, абаһан уял... гаа дүүргэлтэдэ харюус... ехэтэйгээр хандана. Үн... һэн жэлдэ тэдэнэр ойдо ... һан түймэрэй 95 процен... хаража, 75 процент... өөһэдынгөө хүсөөр унта... ха, тэрэниие 5 гектарһаа ... газарта һүжэрөөхэгүй ... уялгаяа амжалтатай дүү... Тиин Союз дотороо 2-... һуури эзэлһэн байна.

Энэ жэлдэ үнгэргэг... мүрысөөн ойртожо бай... Тэндэ Александр хаба ш... лаа харуулхаяа эртэ... бэлдэнэ. Парашютист Ба... цыренов дүн хамта 400 ... дахин самолёдһоо һүрэн... Ажалайнь энэ дүнгые ба... шалга гэжэ нэрлэбэл, ал... болохогүй ха.

В. ТОКТОХОЕВА.

Телефон · Телеграф · Радио — Хилын саанаһаа

БУДАПЕШТ

Венгер-совет хани барисаан улам бэхижэнэ

ТАСС

ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Венгер-совет хани барисаанай бүлгэмэй түрүүлэгшэ Антал Апрогой хүтэлбэри доро бүлгэмэй түбэй правлениин заседани эндэ болобо. Үнгэрһэн жэлдэ тус бүлгэм, тэрэнэй хэдэ миллион эдэбхитэд ехэ хүдэлмэри ябуулаа гэжэ правлениин гэшүүд тэмдэглээ. Фабрика, заводуудтахи, үйлэдбэриин коллективүүдтэхи, һургуулинуудтахи бүлгэмэй таһагууд венгер-совет хани барисаае саашадань бэхижүүлхын тула ехэ юумэ хэһэн байха юм.

Энэ бүлгэм 1973 ондо үргэн ехэ программа бэелүүлхэ, хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай совет-венгер түрүүшын договорой баталагдаһаар 25 жэлэй ойе эдэ үдэрнүүдтэ орон дотор үргэнөөр тэмдэглэхэ.

ВАШИНГТОН

ХОЁР ОРОНОЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

Медицинэдэ хабаатай мэдээсэлнүүдые абалсаха, хани ёһоор айлшалалсахада, США-гай, СССР-эй медицинэ хүгжөөхэ байха гэжэ зүрхэнэй үбшэн эмнэдэг совет эрдэмтэд-мэргэжэлтэдэй эндэ эмхидхэһэн пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдээ. Медицинын талаар харилсаа байгуулха совет-американ программын ёһоор, совет эрдэмтэд Холбоото Штадуудта ошоод байнхай.

«Американ эрдэмтэдтэй уулзаха үедөө хоёр ороной хүн зоной элүүрые хамгаалгада ашатай туһатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байнабди», — гэжэ СССР-эй Медицинын эрдэмэй академиин А. Л. Мясниковой нэрэмжэтэ Кардиологиин институдай директор И. К. Шхвацабая мэдүүлбэ.

Зүрхэ-һудалай үбшэнүүдые эмшэлхэ, һэргылхэ талаар СССР, США ехэ дүй дүршэлтэй болонхой гэжэ И. К. Шхвацабая хэлээ. Энэ һалбариин талаар харилсаа байгуулбал, совет болон американ медицинын аша туһада харюусаха байна.

Уушха, зүрхэнэй үбшэнүүдые эмнэхэ национальна институдай түлөөлэгшэ доктор Р. Фроммер пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мүн лэ иигэжэ тэмдэглээ.

Советскэ Союзай эрдэмтэд февралиин 25 болотор США-да аяншалха юм. Тэдэнэр орон соогуур аяншалжа, американ медицинын эмхи зургаануудай ажал ябуулгатай танилсаха.

БЕРЛИН

Түрүү предприятинуудта — шагнал

ТАСС

Германиин Демократическа Республикын промышленность январь һарынгаа түсэбые 101 процент дүүргээ гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Х. Зиндерман, радиогоор үгэ хэлэхэдээ, мэдээсэбэ. Республикын ажалшадай үүсхэл эдэбхиин ашаар энэ амжалта туйлагдаһан байна.

1972 ондо, мүн байгша оной январь һарада социалис мүрысөөндөө эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаһан 30 предприятида дамжуулгын тугууд барюулагдаа. ГДР-эй правительство, Сүлөөтэ немец профсоюзуудай нэгэдэлэй түбэй правлени эдэ тугуудые байгуулаа.

ПАРИЖ

Ажалша таряашадай аша туһын түлөө

ТАСС

Франциин Коммунис... тиин Централь́на Ком... дэй үнгэргэһэн пресс-... ференци Франциин хү... ажахын гол шухала ас... далнуудта зорюулагда... байгаа.

Хүдөө ажахые хүгж... ... асуудалнуудта, аж... ша таряашадай байдал һ... жаруулгада Франциин К... мунис парти ходоодо о... анхарал хандуулдаг юм ... ФКП-гэй Политбюрогой ... шүүн, ФКП-гэй ЦК-гай с... ретарь Г. Плисонье, ж... налистнуудай урда үгэ ... лэхэдээ, мэдүүлбэ. Тии... һээ ороной хүдөө нюта... дай ажалшад коммуни... нуудые ехэтэ хүндэлдэг.

Франциин хүдөө ажа... хүндэ хүшэр байда... оронхой гээд Г. Плисо... тэмдэглэбэ.

Хүдөө нютагуудһаа ... ряашадай олоороо гар... ошолго энээниие гэршэл... Һүүлэй 15 жэлэй турша ... таряашанай 700 мянга ... хай жэжэ ажахы һанд... һалаа. 1967 онһоо 1970 ... болотор 156 мянган ... ажахы бутаран һала... байна.

Таряашадай байдал, аж... лаха арга боломжыень ... жаруулхын тула үнд... хубилалтануудые хэхэ ... хала гэжэ Франциин К... мунис парти тоолоһон ... рэһээ ехэ хүдэлмэри х... гээд Г. Плисонье тэмдэг...

КУАЛА-ЛУМПУР

Совет-малайзиин харилсаан

ТАСС

Паханг штадтахи Тембелинг мүрэн дээрэ гидроэнергетическэ бүлэг барилгын проект бэлдэхэ зорилготойгоор совет мэргэжэлтэдэй шэнжэлхы хүдэлмэри хэхэ тухай хэлсээндэ гар табигдаа. Энэмнай — нёдондо жэлэй октябрь һарада Москвада гар табигдаһан. Советскэ Союзай ба Малайзиин хоорондо экономическа ба техническэ харилсаа байгуулха тухай хэлсээе бэелүүлгэдэхи түрүүшын алхам болоно гэжэ Малайзиин правительствын ахамад секретарь А. К. Шамсуддин тэмдэглэбэ.

АНГЛИ. Ороной ажалшад консерваторнуудай экономическа политикые буруушаана. Тэдэнэр хүдэлмэришэдые хохидолдо оруулжа, мүнгэнэй үнын уналга зайсуулха гэдэг правительствын һанаашалгые буруушаан тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: газай промышленностиин хүдэлмэришэд Лондоной общинануудай палатануудай байшангай дэргэдэ суглараад, ажалай түлөөһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЮУМЭНЭЙ СЭН ХҮНДЭРНЭ

Үнгэрһэн жэлдэ капиталис оронуудта юумэнэй сэн нилээд хүндэржэ, үргэн ниитэ ажалшадай байдал хангалтагүй муу болгоо гээд олохон оронуудһаа абтаһан мэдээсэлнүүд гэршэлнэ.

Һүүлшын жэлэй турша соо Швейцарида эдеэ хоолой, илангаяа сагаан эдеэнэй сэн 7,4 процентээр хүндэрһэн байна. Медикаментнүүд, медицинскэ туһаламжа үнэтэй болоо.

Ирландида юумэнэй сэн хүндэрнэ. Һүүлэй хэдэн неделиин турша соо мяхан, тоһон, үндэгэн ба бусад продуктнуудай сэн эрид дээшэлһэн байна.

1972 ондо Бельгидэ юумэнэй сэн — 8,89 процентээр, тэдэнэй дунда эдеэ хоолой зүйлнүүд — 11,32 процентээр, промышленна эдлэл хэрэгсэл... — 5,19 процентээр, ... һуудалай зүйлнүүдэй ... 11,03 процентээр нэмэ...

Англида гэр байрын т... бэри 47 процентээр, за... районуудта 70 процент... дээшэлһэн байна.

1970 оной намар Т... циин лирэй сэнгэй бу... һанһаа уламжалан, 1... оной 11 һарын турша ... шухала эдлэл хэрэгсэл... дэй сэн 13,3 процентэ... мээ гэжэ Турциин худа... наймаанай министр Н. ... лу мэдүүлбэ.

(ТАСС).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54 приёмная — 54-93, зам. редактора — ... зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной ... ни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — ... культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — ... информации — 34-05, общественная приёмная — ... машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Мүрысөө һайнаар хүтэлбэрилхэ» — түрүү бэшэг. Гурбадахи шиидхэхы жэлэй мүрысөөнэй ябаса» тухай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Һаалишадай мүрысөөндэ— үргэн дэлисэ» — гэһэн тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда: «Октябриин революци зайлашагүй, болохоороол болоһон юм» — И. Алуфын статья. Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ. «Кинопропагандын баян түүхэ» гэһэн корреспонденци.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Хилын саана. Уласхоорондын шэнжэлэл.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

18.00 — «Сэрэгэй комиссар» — киноочерк. 18.20— «Байгаали хамгаалха тухай хөөрөөн» (буряадаар). 18.40 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.10 — Телепанорама. 19.30 — «Гурбадахи шиидхэхы жэл». Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын министр нүхэд Б. И. Николаевай үгэ хэлэлгэ. 19.45 — «Всю ночь война» — киноочерк. 20.05 — Телереклама. 20.15 — «Эсэгэнэр ба үхибүүд» гэһэн дамжуулга. 20.45 — «Крутой горизонт» — уран һайханай фильм.

8, 13, 26, 37, 45, 46

«Спортлотогой» февралиин 10-да болоһон 4-дэхи тиражда иимэ номернууд тудаа гэжэ «Спортлотогой» Буряадай зональна управлени мэдээсэнэ.

ЕХЭ НААДАНАЙ УРДА ТЭЭ

Үнгэрэгшэ жэлэй һүүлбагаар эхилһэн бүмбэгэтэй хоккейн наадан далан табан жэлэйнгээ ой байгша оной март һарада тэмдэглэхэнь. 1898 оной мартын 8-да Петербург хотодо хоккейн түрүүшын наадан үнгэргэгдэһэн байгаа.

Мүнөө жэлэй үбэл зарим нютагуудта дулаан байжа, хоккей наадагшадай календарь бага зэргэ хубилгаһан байгаа.

Алас-Дурна зүгэй, Сибириин, Ураалай, Казахстанай, Поволжиин, Приморийн стадионууд дээрэ хоккеин наадан эхилһээр үнинэй. Дурсагдагша нютагуудта үбэл үни хада ерэһэн дээрэһээ СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ 25-дахи наадан сэг соогоо эхилһэн байгаа.

Оронoймнай суглуулагдамал командада оруулагдаха кандидадууд олон. Эдэнэр хэд бэ гэхэдэ, хамгаалагшад —Калининградай «Вымпел» командын Виталий Данилов (ороной суглуулагдамал командада 39 дахин наадаһан), Москвагай «Динамо» командаһаа Евгений Герасимов (35), мүн тэрээнтэй суг наададаг Леонид Палладий (12), Вячеслав Соловьев (23), Владимир Плавинов (19), добтолгшод: Валерий Маслов (37), Юрий Лизавин (26), Георгий Канарейкин (22), Владимир Тарасевич (13), Хабаровскын СКА клубай Анатолий Фролов (24) гэгшэд болоно. Эдэнэр бултадаа нэгэнтэбэшэ дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаһан байна.

Тренернүүд оронойнгоо суглуулагдамал командадаа олон залуушуулые энэ жэлэй наада́нда абаба. Тэдэнэй нэгэн — Свердловскын СКА командын полузащитник, хоритой Александр Сивков болоно. Сивков хоёр жэлэй саада тээ 1970 ондо эдиршүүлэй дундаһаа ороной чемпион болоһон Первоуральскын «Уральский Трубник» командада наадаһан. Мүн тэрэ жэлдээ эдиршүүлэй СССР-эй суглуулагдамал командада оруулагдажа, дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаа һэн. Александр наадахадаа эсэхэ сусахые мэдэдэггүй, хурдан түргөөр гүйдэг, бэлэдхэл һайнтай хоккеист юм. Тэрээнтэй суг наададаг добтологшо, мүнөө хоритой Валерий Эйхвальд гэгшые Свердловскын ажалшад хоёрдохи Дураков гэлсэдэг.

Тэрэ 1970 ондо эдиршүүлэй дундаһаа дэлхэйн чемпион болоһон байгаа. Эдэ хоёр мүнөө жэлдэ оронойнгоо суглуулагдамал командада түрүүшынхеэ оруулагдаба.

1972 ондо Ульяновскда үнгэргэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөндэ «Волга» клубай хамгаалагша Владимир Терехов, добтологшо Евгений Агуреев гэгшэд ороной суглуулагдамал командада оруулагдаһан байгаа. Энэ жэлдэ Агуреев Хабаровскын СКА командада наадана.

Ороной суглуулагдамал командада оруулагдаха бусад кандидадуудай дунда Москвагай «Динамо», Архангельскын «Водник» командануудай полузащитнигууд Владимир Янко, Владимир Кашкарёв гэгшэд бии. Кемеровэй «Кузбассай» хамгаалагша Владимир Коровин, Хабаровскын СКА командын добтологшо Михаил Ханин гэгшэд энэ жэлдэ эрхим һайнаар наадагаараа олоной һайшаал, магтаалда хүртэнэ.

Суглуулагдамал командын гэшүүд cooһoo али клубай вратарьнууд абтаха болоноб?

Ороной суглуулагдамал командын хоёр вратариин орондо гурбан хүн наадаха дуратайгаа мэдүүлнэ. Эдэнэр хэд бэ гэхэдэ, Москвагай «Динамо», Ульяновскын «Волга», Хабаровскын СКА командануудай Александр Теняков, Леонид Мухаметзянов, Валерий Косс гэгшэд болоно. Тренер Анатолий Мельниковэй һанамжаар Теняков эгээл залуу, шадамар бэрхээр наададаг вратарь ха.

Манай национальна командын 17 һуурида кандидадуудай нэрэнүүд тодоруулагдаһан. Зүгөөр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хэнэй хабаадалсаха болоһон тухай Скандинавида үнгэргэгдэһэн, мүн ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа наадануудхарюу үгэхэ болоно.

Мүнөө оронoймнай түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наада́нда хоккеистнүүдэй шанга тулалдаатай уулзалгануудые үнгэргэжэ ябахадань, бүмбэгэтэй хоккейгээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наймадахи уулзалга эмхидхэгшэд олон тоото, шухала асуудалнуудые шиидхэжэ, туха сүлөөгүйхэн. «Большевик» фабрикын, Москвагай часовой заводой, Центральна телеграфай, «Известия» газетын хүдэлмэрилэгшэд мүрысөөндэ хабаадахаар ерэгшэдые угтан абаха шефүүд болонхой. Энээнһээ гадна, эрхимээр наадаһан команда, хоккеистнүүдтэ барюулагдаха шангуудые журнал, газетэнүүдэй коллективүүд тогтооһон байна. Сэхынь хэлэхэдэ, бүхы хоккеистнүүд, тренернүүд, судьянар, национальна федерациин түлөөлэгшэд, журналистнууд болон туристнууд хүндэмүүшэ гуримаар угтагдахаар хүлеэгдэнэ.

Альберт ЛЕЙКИН,
СССР-эй бүмбэгэтэй хоккейн федерациин президиумэй гэшүүн.
(АПН).

● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00360. Заказ № 18477.